І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 155. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го СЕРПНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 15, 1962 No. 155. VOL. LXIX.

НЕГАЙНЕ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ НЕПОТРІБНЕ І НЕБАЖАНЕ — ТВЕРДИТЬ ПРЕЗИДЕНТ

ЗАПОВІДАЄ РЕФОРМУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ І ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ ВІД СІЧНЯ 1963

Вашингтон. — Президент Кеннеді в півгодинній промові, яку передавали з Білого Дому численні телевізійні й радіові стації, заявив, що негайне зменшення прибуткових податків є непотрібне і небажане, бо воно підорвало б довір'я до американської економіки і в краю і за кордоном. Президент заявив, що він плянує в 1963-му році внести законопроєкт про широку реформу податкової системи, в якій були б зменшені податки вже від 1-го січня найближчого року. Кеннеді сказав, що конґресові провідники в Сенаті і Палаті Репрезентантів як теж і голова Палатної Комісії Способів і Засобів конґресмен Вілбурґ Д. Міллс обіцяли співпрацювати з урядом, щоб якнайшвидше ухвалити закон про зменшення податків в 1963-му році. Президент почав свою промову заявою про те, що бажає поінформувати американський нарід про економіку країни після 18-місячного урядування в Білому Домі. Коли він почав урядувати в січні 1961-го року, в країні була економічна рецесія, яка вже давно переможена, але економічний ріст відбувається дещо заповільним темпом. Та економіка ЗДА, як про це свідчать економічні показники, є здорова. Президент наводив статистичні дані, з яких виходить, що впродовж півтора року крайова продукція збільшилася на 10% в порівнянні із січнем 1961-го року, це значить, що вона зросла на $50 більйонів. Промислова продукція збільшилася в тому часі на 16%; відсоток безробітних у відношенні до числа всіх робітних сил зменшився на 23% і один мільйон осіб безробітних в січні 1961-го року — тепер працює. Особисті прибутки збільшилися на 8% — $30 більйонів; заробітні платні на 10% — $27 більйонів; прибутки корпорацій на 26% — $10 більйонів. Ці статистичні дані, казав Президент, свідчать про те, що економіка країни не зближається до нової знижки, як про це дехто говорить, і тому тепер не є потрібне зменшування податків. Президент заявив, що якби виявилося, що економіка погіршилася, і що треба для її поправи зменшити податки, то він скликав би надзвичайну сесію Конґресу в тій цілі. Президент підкреслив, що впродовж його 18-місячного урядування інфляція не збільшилася так, щоб загрожувати консументам, і ті 18 місяців належать до найбільше стабільного часу після другої світової війни. Президент згадав і про те, що урядові вдалося зменшити дефіцит в платничому бюджеті з закордонними державами. В роках 1958 - 60 ЗДА втратили в долярах і золоті дол. 12 більйонів, але в 1961-му році вдалося значно зменшити цей дефіцит, в цьому році він ще менший, а в 1963-му році плянується збалянсувати платничий бюджет із закордоном. Президент просив Конґрес, щоб ухвалив ті законопроєкти, які є в Конґресі, бо це значно причинилося б до скріплення економіки. Між цими проєктами є такі: 1) Про зменшення податків від сум, вкладених як інвестиції в розбудову фабрик, або на закуп нових машин. 2) Проєкт про допомогу стейтам і містам на ведення публічних робіт. 3) Треба конче ухвалити закон, який дозволяв би затруднювати молодь, бо один мільйон хлопців і дівчат, які не вчаться вже в школах, не мають праці. В найближчих 6-ох роках число такої молоді дійде до 8 мільйонів. Треба дати їй працю і треба її вишколити на фахових робітників. 4) Конґрес має ухвалити закон про продовження допомоги тим, які є довший час без праці і внаслідок того не можуть користати з допомоги з фондів для безробітних. 5) Президент пригадав Конґресові, що треба закона про допомогу школам, головним чином академічному шкільництву, бо з кождим роком збільшується число студентів, які рішаються студіювати в коледжах і університетах. Президент закінчив свою промову ствердженням поступу впродовж останнього півтора року його урядування. Але він додав, що ще багато залишається здійснити. — „Я є переконаний в тому, кінчав Президент, що важливим є те, щоб ця країна плила, а не стояла в порті. Великі можливості перед нами. Я вірю, що ми зможемо виконати наше завдання. Ми це робили в минулому, робимо тепер, і я вірю, зробимо і в майбутньому".

Адвокат Доновен переговорює з Кастром про звільнення 1,179 полонених

Ню Йорк. — Бруклинський адвокат Джеймс Б. Доновен веде переговори з урядом диктатора Кастра, про звільнення з полону 1.179 кубинських полонених, яких захопив Кастро під час невдалої інвазії на Кубу. Доновен приготовляється до подорожі до Гавани, щоб обговорити справу звільнення полонених за $62 мільйони, яких домагається Кастро. Доновен відмовився подати подробиці про ці переговори, кажучи, що „не є в інтересі справи публічно про неї говорити". Він є правним дорадником Комітету Кубинських Родин, який збирає гроші на викуп полонених. На його думку може вдасться зменшити вимагану Кастром готівку $62 мільйонів, пропонуючи Кастрові харчі і ліки. З достовірних джерел повідомляють, що президент Кеннеді підтримує цю акцію звільнити полонених, яких захопив Кастро на острові 17-го квітня 1961-го року, і яких не вдалося звільнити за трактори в минулому році.

В АМЕРИЦІ

● **На демократичній** конференції в Сіятлі, Вашингтон, обговорювали справу губернаторських виборів у Каліфорнії і ствердили, що покищо Ніксон має більшу можливість виграти ці вибори, ніж його демократичний противник, теперішній губернатор Едмунд Дж. Бравн.

● **Колишній президент** Гаррі С. Труман сказав в неділю, 12-го серпня ц. р., що представники СССР ніколи не говорили йому правди, коли він переговорював із ними як президент ЗДА, і тому йому важко вірити совєтським віткам про успіхи в ділянці здобування космічних просторів.

● **До Ню Йорку** прибули з Европи 84 студенти, які перебули вакації в Европі, як „студенти-амбасадори" в рямках програми „Люди з людьми". В найближчому році плянують вислати до Европи 500 студентів в заміну за стільки ж европейських студентів, які перебули б вакації у ЗДА.

● **Емеритований генерал** 66-річний Алберт Ведемаєр в радіовому інтерв'ю сказав, що уряд ЗДА не має твердої лінії у відношенні до СССР, і внаслідок цього Америка втрачає свій вплив на Далекому Сході, в Центральній і в Західній Европі. Генерал живе у Вашингтоні, Д. К.

Нові американські пропозиції про контролю атомової зброї не загрожують безпеці ЗДА

Вашингтон. — Головний дорадник президента Кеннеді з справах роззброєння, директор Роззброєневої і Контрольної Аґенції Вілліям С. Фостер заявив, що нові урядові пропозиції в справі контролі атомової зброї не є жадною концесією в користь СССР ані не загрожують безпеці країни. Фостер є республіканцем і він сказав, що йому „трохи жалко" з того приводу, що республіканці „зробили партійну проблему" з цієї справи. Американці запропонували були в Женеві трохи злагіднені контрольні засоби, але представник СССР відкинув цей проєкт ЗДА, бо комуністи є проти всякої інспекції на своїй території. Конґресмен-республіканець Крейґ Гасмер із Каліфорнії заявив, що урядові фахівці повинні довести, що технічні поступи в сейсмографічних інструментах дозволяють полегшити контрольні приписи про атомову продукцію.

Платничий дефіцит зменшився до одного більйона в річному відношенні

Вашингтон. — Департамент Торгівлі повідомив, що платничий дефіцит в другій чверті цього року зменшився і становив тільки один більйон долярів в річному відношенні, а в першому кварталі ц. р., це значить від січня до березня, становив $1.900.000.000 в річному відношенні. Отже, в першому півріччі ц. р. платничий дефіцит становив $1.500.000.000 в річному відношенні, а в цілому 1961-му році він виносив $2.500.000.000. Річне відношення дістаємо таким способом, що недобір із одного місяця множимо через 12. Балянс платничого бюджету — це відношення між сумою тих долярів, які ЗДА видають за кордон, і тими долярами, що їх ця країна дістає із закордонних держав. Торговельний бюджет ЗДА є збалянсований, але ЗДА видають доляри на втримання своїх збройних сил в чужих країнах і на допомогу закордонові. Американські туристи щорічно вивозять поважну суму долярів до чужих країн.

АФП — КІО починають боротьбу за 35-годинний тиждень праці

Шикаго. — 13-го серпня Виконна Рада Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій схвалила домагання окремих робітничих спілок коротшого тижня праці, який тепер становить 40 годин, і який мав би бути зменшений до 35 годин. Боротьбу за коротший тиждень праці вестимуть на двох фронтах. Поперше, треба буде змінити закон в тому напрямі, а після того окремі робітничі спілки в переговорах про працю мають домагатися, щоб заробітня платня за 35-годинний тиждень була така сама, як за 40 годин. АФП - КІО своїм рішенням в справі коротшого тижня праці розійшлися з президентом Кеннеді, який є проти скорочування тижня праці, бо думає, що економіка вимагає збільшення годин праці. Досі зорганізоване робітництво підтримувало Президента і його уряд, тепер домагання робітництва розходяться з програмою Кеннеді. АФП-КІО вирішили домагатися коротшого тижня праці, бо бажають цим способом зменшити число безробітних, яке в липні цього року становило 5.3% всіх затруднених. Робітничі провідники пропонували теж зменшити прибуткові податки і цим способом скріпити економіку та зменшити число безробітних, але Президент вирішив зменшити податки аж від 1-го січня 1963-го року, перевіривши одночасно і реформу податкової системи.

Цьогорічний врожай на 3 відсотки менший від рекордового в 1960 році

Вашингтон. — Департамент Рільництва стверджує, що цьогорічні жнива мають бути тільки на 3% гірші в порівнянні з рекордовими жнивами з 1960-го року, коли рільнича продукція становила — 108% пересічної фармерської продукції з 1957 - 59 років. Цього року засіяна була менша площа під фармерські культури і у східніх стейтах було мало дощу, але продукція становила на основі серпневої оцінки 105% в порівнянні з пересічною продукцією 1957 - 59 років, коли вона виносила 100. В 1961-му році фармерська продукція становила 106%. Передбачають, що насіння сої буде 792.594.000 бушлів, майже 10 мільйонів бушлів більше, як в минулому році. Кукурудзи має бути — 3.549.633.000 бушлів; пшениці — 1.062.017.000. Минулого року продукція кукурудзи становила 3.624.313.000 бушлів, а пшениці — 1.234.705.000 бушлів. В цьому році мали б виростити 608 мільйонів фунтів тютюну, а в 1961-му році продукція тютюну становила 580.000.000 фунтів.

Більшість порторіканців у ЗДА є за те, щоб Порто Ріко було стейтом ЗДА

Ню Йорк. — Видавець часопису „Ель Діяріо" Стенлі Росс переводить опитування порторіканців в цій країні і стверджує, що більшість хотіла б, щоб острів Порто Ріко став 51-им стейтом ЗДА. З досі отриманих відповідей 1399 підтримують право стейту для Порто Ріко, 702 є за те, щоб затримати теперішній статус Коммонвелту, і тільки 244 голоси домагаються повної незалежности. Справа ця стала актуальною після того, як президент Кеннеді погодився з губернатором Порто Ріко Люїсом Муньозом Маріном в тому, щоб сам порторіканський нарід в окремому народному плебісциті вирішив свою долю: чи бажає повної самостійности, статусу коммонвелту чи статусу стейту ЗДА. Преса підкреслює, що порторіканці на острові правдоподібно голосуватимуть за коммонвелт, і не погодяться на права стейту ЗДА, відкидаючи також крайнє домагання самостійности.

Шпигун Соблен далі бореться проти депортації до ЗДА

Лондон. — Британське міністерство внутрішніх справ видало наказ про депортацію засудженого за шпигунство д-ра Роберта А. Соблена до ЗДА. Згідно із цим наказом, Соблен, який перебував тепер у британській в'язниці Брікстон, має бути відвезений при найближчій нагоді будь-яким літаком до З'єдинених Держав Америки і переданий в руки американської судової влади. Ні речинець депортації ні докладні виконні інструкції в наказі не подані. Оборонці Соблена, яких він має в Лондоні більше, вирішили після одержання судового повідомлення про депортацію внести спротив до Найвищого Суду Великої Британії, щоб добитися повідомлення про „габеас корпус для д-ра Роберта Соблена, з допомогою якого можна б було стримати дійсність наказу про депортацію і передати його правосильність на розгляд звичайного суду

Совєтські астронавти продовжують свої лети навколо Землі

Москва. — Обидва совєтські астронавти і майор Андріян Ніколаєв і полковник Павло Попович продовжували також і в понеділок, дня 13 серпня й у вівторок, дня 14 серпня ранком свої орбітальні лети навколо Землі. Ці дні були третім і четвертим днем космічної подорожі для Ніколаєва, який на своєму „Востоку III" відбув до години з 3-ої ранку у вівторок дня 14 серпня 49 орбітальних летів, або в загальному 1.259,333 миль космічними просторами. Полковник Попович на своєму „Востоку IV" відбув до того ж часу 33 орбітальні лети, або 844.333 миль. Разом обидва вони перелетіли 2.106.666 миль. Скорість їхнього лету виносить і далі 17.500 миль на годину. В радіовій розмові з астронавтами прем'єр Нікіта Хрущов передав їм найкращі побажання повороту. Совєтські офіційні чинники не подають ніяких інформацій, коли й де почнеться приземлювання обидвох астронавтів. Закордонні кореспонденти переконані, що відбудеться воно біля Байконуру в

Полковник Павло Попович

Казахстані. Згідно із совєтськими повідомленнями, обидва астронавти вдержують радіовий зв'язок між собою і з наземними стаціями. Ніколаєв починає свої звідомлення словами „Я сокіл", Попович — „Я беркут".

Походами, камінням і слізними бомбами відзначено берлінські роковини „муру ганьби"

Берлін. — В понеділок, 13 серпня, пройшов точно один рік, як совєтський сектор цієї колишньої німецької столиці відгородився від Заходу відомим „муром ганьби". Берлінці західніх секторів відзначили ці роковини демонстраційними походами до того та здовж того муру, кпинами з комуністів та киданням каміння, цегол і пляшок пива на большевиків за муром. До походів долучувалися мотористи, безнастанно витрублюючи. Комуністична східньо - берлінська поліція відповідала на це киданням слізних бомб у демонстрантів. До більших сутичок прийшло в чотирьох місцях в центрі міста. В одному випадку демонстранти обкидали камінням автобус, що ним їхали совєтські вояки, переїжджаючи англійський сектор. В інших випадках обкидано камінням і пляшками пива совєтський військовий автомобіль, що їхав по совєтському боці здовж муру. В демонстраціях брало участь зокрема багато молоді. Тисячі людей збиралися по західньому боці муру, викрикуючи обвинувачення проти Москви і її східньо-німецьких вислужників. Західньо - німецька поліція намагалася здержати демонстрантів у відповідному віддаленні від муру, але коли в одному випадку із східнього боку посипалися на демонстрантів слізні бомби, західньо - німецька поліція відповіла тим самим, відкидаючи цими бомбами східньо - німецьких поліцистів від муру. На 12-ту годину вполудне було передбачене припинення на три мінути вуличного руху та протестаційної мовчанки. Рух припинено, але щодо мовчанки, то вона перемінилася в три мінути голосного трубіння мотористів. Президент Західньої Німеччини д-р Гайнріх Лібке і посадник західнього Берліну Вілі Брандт виступили в радіо і телевізії з промовами, підкреслюючи, що західні німці і берлінці хочуть жити в мирі, але не в неволі.

Розмова Раска з Добриніним тривала... 23 мінути і закінчилася совєтським „нєт"

Вашингтон. — Реклямована широко, як дуже важлива й обіцююча своїми евентуальними вислідами, зустріч державного секретаря Діна Раска із совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним, що відбулася в понеділок, дня 13 серпня ц. р. не дала знову ж ніяких успіхів. Вона тривала всього 23 мінути і закінчилася знову ж стереотипним совєтським „нєт", бо совєтський амбасадор до ЗДА передав державному секретареві ЗДА тільки коротку відмовну відповідь совєтського уряду на актуальну тепер в міжнародній політиці справу Берліну. Згідно з цією відповіддю, Совєти „не можуть погодитися" ні на західні пропозиції щодо влаштування окремої зустрічі для обговорення можливостей зменшення напруження в справі Берліну, ні на суґестію державного секретаря ЗДА Раска, щоб репрезентанти міністрів закордонних справ заінтересованих держав зійшлися для обговорення подробиць зв'язаних із доступом до Берліну й інших конкретних справ. Все ж таки і цю коротку зустріч з державним секретарем ЗДА Добринін використав для того, щоб прийняти від нього... побажання успіхів в новому совєтському космічному почині, що виявився в одночасному леті двох совєтських космонавтів.

Об'єднані Нації вишлють свої військові з'єднання теж і на Нову Ґвінею

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — З поінформованих кіл повідомляють, що діючий генеральний секретар ОН У Тант плянує вислати 1000 до 1500 війська ОН на голляндську Нову Ґвінею, щоб вони втримували там порядок в переходовому часі, значить до часу передбаченого анектування цієї території Індонезією. Вислані туди військові з'єднання будуть складатися з азійських та африканських вояків, з виключенням персоналу великих держав, так, як це є в Конґо і в області Гази. Крім того Об'єднані Нації вишлють до Нової Ґвінеї 150 службовців, які в імені ОН будуть виконувати тимчасову адміністрацію в цій колишній голляндській колонії. Згідно із запропонованим представниками ЗДА й акцептованим у засаді Голляндією й Індонезією пляном, Індонезія перейме владу над голляндською Новою Ґвінеєю вже з днем 1 травня 1963 р. Кошти втримування військових з'єднань і тимчасової адміністрації ОН будуть покривані спільно, по рівній частині, Голляндією й Індонезією. Дефінітивні розмови в справі підписання договору між обидвома країнами в справі нової адміністрації почнуться в середу цього тижня. Індонезійський президент Сукарно хотів би, щоб підписання цього договору відбулося в п'ятницю, дня 17 серпня ц. р., в день проголошення незалежности Індонезії.

ЗДА ПЕРЕМОЖУТЬ В ЗМАГАННІ З КОМУНІСТИЧНИМ ІМПЕРІЯЛІЗМОМ — ЗАЯВЛЯЄ РАСК

Міннеаполіс. — Державний секретар Дін Раск виступив тут із великою політичною промовою, в якій з'ясував головні напрямні американської закордонної політики і в якій ствердив, що в змаганні з комуністичним імперіялізмом З'єдинені Держави Америки рішені здобути перемогу і вже її здобувають. Промова Раска була відповіддю на закиди противників уряду Кеннеді і його закордонної політики, які твердять, що політика ЗДА не спрямована на перемогу. Виголосив її Дін Раск, як головний промовець на конвенції Ветеранів Чужоземних Воєн, яка відбувається у Міннеаполіс, Мінн. Промова Раска була одним із найбільш оптимістичних його виступів від часу, як він став державним секретарем ЗДА і її темою був поступ, що його добилися ЗДА і їхні союзники в боротьбі з комуністичним бльоком. Підкреслюючи реальне збільшення американської могутности в останніх 18 місяцях Дін Раск заявив, що „ґльобальна боротьба за свободу і проти комуністичного імперіялізму є головною справою в діяльності державного департаменту, і що він, як державний секретар, і його співробітники мають за собою в цій боротьбі міцне забороло мілітарної сили під проводом рішучого Президента. Ця могутність разом із силою багатьох союзників ЗДА є в спромозі оборонити життєві інтереси вільного світу. Пригадуючи зріст комуністичної партизанської активности в різних областях світу, де ЗДА останнім часом збільшили свої впливи, Раск підкреслив, що в таких районах, як південний В'єтнам комуністи намагаються прикрити свою збройну агресію гаслами про визвольну боротьбу, але ж ці намагання будуть ударемнені З'єдиненими Державами Америки, які не дозволять на те, щоб комуністична агресія в цій області здобула перемогу. Відповідаючи на останні безпосередні закиди вбік державного департаменту, Раск ствердив м. ін. дослівно таке: „Ніхто не потребує переконувати нас, що коли Хрущов заявляє, що комунізм поховає нас, то він проклямує цим лише історичну неминучість", а не конкретну об'єктивну ціль, над реалізацією якої комуністи працюють наполегливо й безупинно, з допомогою усіх доступних засобів і заходів. Ніхто не потребує переконувати нас, що під тад званою „мирною коекзистенцією" вони розуміють безупинне намагання поширити їхню комуністичну систему в усьому світі усіма можливими способами за виключенням тотальної війни, яка була б для них неминучою поразкою... Ми живемо в час великої загрози і головною причиною цієї небезпеки є існування могутніх сил, рішених знищити наш вільний спосіб життя". Нав'язуючи до річниці збудування берлінського муру, Раск назвав ці роковини пам'ятником комуністичної невдачі, бо звитяжні й успішні суспільності не потребують будувати мурів і дротяних загород проти власного народу. Признаючи деякі успіхи і досягнення Совєтів, як, наприклад, в ділянці космічних летів, Раск підкреслив, що ці успіхи обмежені тільки до деяких ділянок і їх досягають Совєти тільки тим, до вони дозволяють науковцям і технологам виходити поза доктринальні шори. Торкнувся Раск теж і важкої господарської ситуації в комуністичних країнах, зокрема в комуністичному Китаї, стверджуючи, що прояви цієї кризи є запереченням обіцянок про комуністичний рай, добробут і достаток в країнах побудованого комунізму.

В комуністичних країнах триває господарська криза: в Румунії раціоновано харчі

Букарешт. — Не зважаючи на комуністичний рейвах про перевагу комунізму над капіталізмом, як і на техноголічні досягнення у випусканні ракет і космічних кораблів, в країнах комуністичного бльоку поглиблюється господарська криза. У румунській Трансільванії, або Семигороді, області, що колись славилася багатими врожаями і харчовим достатком, уведено востаннє раціонування харчів. Одна особа дістає на харчову картку всього 10.5 унціє хліба на один день. Кукурудзяної муки видають всього 44 фунти на місяць для більшечленної родини. Крамниці з м'ясом в цілій Румунії відкриті тільки один день в тижні. В Румунії, як і в інших країнах народних демократій, шириться дотеп про новий плян польського міністра Рапацького, згідно із яким ціла центральна Европа має стати безм'ясною областю. У своєму раціонуванні харчів Румунія слідує за комуністичною Болгарією, де місяць тому — за прикладом Совєтського Союзу — підвищено ціни на м'ясо, масло й інші харчові продукти. Відчувається господарська криза в багатій колись Чехословаччині. Комуністичний уряд примушений вичерпувати харчові резерви, щоб задоволити широкі маси населення.

У СВІТІ

● **Французький батискаф** „Архімед" досягнув 9.300 метрів — 30,511 стіп глибини під час спускання на дно моря на Японському морі на південь від Токіо. Відбулося спущення цього батискафа вночі і в склад його залоги входили французький комодор Жорж Гуо та науковець Анрі Дельоз. Це третій рекорд батискафа в історії людства. Перший встановили американці 1960 року, досягнувши 35,1000 стіп глибини на Адрійському морі.

● **Внаслідок тайфуну,** що спустошив центральні Філіппіни в минулому тижні, згинуло 23 особи і 133 пропало без сліду. Спричинений тайфуном вилив моря знищив також рижові поля і шляхи в центральному і північносхідньому Сіямі. В північному В'єтнамі в той час були великі дощі і повені.

● **Не зважаючи** на загальне порозуміння між Індонезією і Голляндією в справі Нової Ґвінеї, дальші переговори щодо остаточних конкретних постанов договору зайшли знову в глухий кут. Індонезійські учасники цих переговорів, які відбуваються у ЗДА, заявляють, що перед підписанням формального договору треба ще багато неформальних розмов.

● **Режим пані Сірімаво Бандаранаіке,** яка, є одинокою у світі жінкою на становищі прем'єра, опинилися востаннє в досить важкій ситуації. Проти неї, як прем'єра острова Цейлон, почала гостру боротьбу політична опозиція в цій країні збоку лівих партій, між ними й комуністичної, які два роки тому висунули її на пост голови цейлонського уряду. Крім того, вона втратила теж довір'я в рядах власної партії. Головною причиною теперішньої кризи її уряду є пропоноване нею зменшення рижових рацій і водночас із цим намагання підвищити податки.

● **Кол. президент ЗДА Двайт** Д. Айзенгавер і його дружина та внуки, перебуваючи в Лондоні, в Англії, відвідали, за прикладом усіх американських туристів, найперше відому історичну Лондонську Вежу. Відвідини Айзенгавера і його родини в цій вежі стали для туристів із ЗДА та з інших країн більшою атракцією, як сама ця вежа.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Космос і політика

Випущення Совєтами „Востока III" із майором Ніколаєвим в орбіту навколо Землі великого враження у світі не викликало. Після космічних орбітальних летів Гагаріна, Тітова, Гленна і Карпентера лет Ніколаєва є лише одним із чергових, і єдиним досягненням цього лету є тільки його довше тривання. Проте, випущення вслід за „Востоком III" ще однієї космічної кабіни „Востока IV" із астронавтом Поповичем по суміжному із ним напрямку і встановлення цим можливости контакту між двома окремими астронавтами є вже „винятковим технологічним досягненням", як це визначив у своїх побажаннях з цього приводу президент ЗДА Джан Ф. Кеннеді. В далекосяжних плянах і програмах подорожі на Місяць чи інші плянети саме це останнє досягнення має своє значення, як перша спроба розв'язки проблеми комунікації в космосі між космічними кораблями та їх залогами.

Не зважаючи на цей незаперечний науковий і технічний успіх, одночасне випущення двох космічних кабін в орбітальний лет навколо Землі було проведене головно з політичних мотивів. Змогу оцінювати цей новий совєтський почин, виключно як досягнення людського ума і науки, відбирає дивовижна, а то й чудернацька засекреченість, в умовах якої відбулося випущення і „Востока III" і „Востока IV". Ані населення Совєтського Союзу, ані народи в усіх інших країнах світу не були поінформовані, звідки і як відбувся старт обидвох космічних кабін, ані теж ніхто — поза офіційними совєтськими чинниками — не знає, де вони мають приземлитися. Перед і під час випущення американських космічних кабін „Дружби 7" й „Аврори 7" увесь світ знав докладно їхню величину, вагу, форму, вантажну посмність, кількість моторів, як і назву ракет, з допомогою яких ці кабіни були випущені і навіть потужність їхніх бустерів. В совєтських повідомленнях про випущення кабін з Ніколаєвим і Поповичем усе це промовчано. Населення СССР і інших країн світу поінформовано тільки про назву кабін, про прізвища їх водіїв і ще про те, що вони мають можливість керувати своїми кабінами. Про все інше можна тільки здогадуватись.

Однак, цілком зрозуміла і не викликає ніяких сумнівів політична сторінка нового совєтського космічного почину. „Восток III" і „Восток IV" випущено з цілком політичних, далеких від наукових і загальнолюдських цілей, спонук. Кажучи образово, Ніколаєва і Поповича вислано не в міжплянетні простори, але в цілком таки реальну ділянку міжнародних взаємин, значить, не в Космос, а в політику. Найпершим їх „далекосяжним" завданням було показати перед не надто добре ознайомленими із совєтською дійсністю і совєтськими пропаґандивними способами народами світу нібито велетенську мілітарну перевагу Совєтського Союзу над З'єдиненими Державами Америки і водночас із цим морально - суспільну вищість комуністичної системи над капіталістичною. В дальшому обидва ці випущення націлено в цілком таки близькі злободенні цілі. Абстрагуючи від тенденції підірвати престиж ЗДА в очах не тільки нових незалежних держав, але й їхніх европейських союзників, применшити осяги ЗДА в ділянці космонавтики, новий совєтський космічний почин має на меті посилення тиску в справі Берліну, — на прийняття совєтської розв'язки Берлінської кризи, включно із підписанням сепаратного миру із Східньою Німеччиною і викиненням західніх залог із Берліну. В новому совєтському орбітальному леті важливе не те, що дасть він людству з наукового погляду і як він закінчиться, але те, що буде після нього. Не цілий тиждень після лету Тітова в серпні минулого року Совєти викликали затяжну Берлінську кризу, розділивши це місто „муром ганьби". Є всі підстави думати, що і тепер, після лету Ніколаєва і Поповича, справа Берліну загостриться і виявиться в якомусь насильному акті, спрямованому на загарбання Західнього Берліну. Не виключені також і інші „можливості", зв'язані з передбачуваним приїздом Хрущова на вересневу сесію Об'єднаних Націй до Ню Йорку, включно з новими домаганнями товкти черевиками по трибунах ОН для застрашування міжнародної дипломатії.

Водночас із цим усім одночасний лет Ніколаєва та Поповича має також свій внутрішньополітичний совєтський аспект. З допомогою цього лету, для виконання якого обрано, з одного боку, представника меншин РСФСР, чуваша Ніколаєва, а з другого — українця Поповича, Москва пробує заспокоїти національні аспірації поневолених нею народів і дати їм можливість похвалитися своїми національними астронавтами - героями. Перші ж два Гагарін і Тітов були обрані з-поміж росіян, що могло вражати декого, як упривілейовання „старшоратньої" російської нації. І вкінці здійснено цей теперішній лет ще й для відвернення уваги широких народних мас совєтського населення від щораз глибших і триваліших явищ господарської кризи — недостачі харчів і товарів щоденного вжитку, подорожчання м'яса й масла, безупинних неврожаїв.

Можливо, що Москві й пощастить добитися хвилевого успіху в бажаних їй зовнішньо- і внутрішньополітичних напрямках. Проте, тривалими й переконливими на дальшу мету ці здобутки не будуть. Навіть і потроєння космічних летів не закриє перед світом і перед народами СССР тієї диспропорції, а то й пропасти, що існує між цими летами і суворою совєтською життьовою дійсністю. Совєтські винаходи в конструюванні нових ракет і космічних кабін не закриють перед людьми того факту, що в той же час по совєтських крамницях нема звичайних голок, ножів до гоління, черевиків, сорочок, одягу. Ніколаєв і Попович подорожують навколо Землі, але в той самий час совєтські громадяни не мають змоги вигідно і коли хочуть подорожувати у залізничих поїздах; про що писали самі ж таки совєтські газети безпосередньо перед випущенням „Востока III" і „Востока IV" в орбіту Землі. І звідомлення про те, що Ніколаєв чи Попович добре снідали, обідали й вечеряли, не буде захоплюючим на довшу мету для совєтських громадян, які не кожного дня мають можливість купити м'ясо чи масло для себе і своїх дітей. Прийде час, що й совєтські громадяни призадумаються над питанням, в який спосіб можна будувати і виряджати космічні кораблі і чому в той час не можна нагодувати і зодягнути своїх громадян.

Відійшов редактор

Степан Шумейко, співініціятор і перший та довголітній редактор англомовного „Українського Тижневика", що від 1933-го року появляється при „Свободі" для англомовної, народженої в Америці української ґенерації, помер на 54-му році життя в Ню Йорку минулої неділі, 12-го серпня, після короткої недуги. З його смертю відійшов один із тих, що дослівно для громади живуть і за неї в потребі готові вмерти. Його роля в громаді і його заслуги для неї безмірні, не зважаючи на факт, що останніх кілька років він уже прожив на передчасній відпустці.

Доброго чверть сторіччя історії Американської України ,почавши від 1933-го року, нерозривно зв'язані з ім'ям Степана Шумейка, зокрема, коли мова про організаційне та ідейне охоплення і оформлення народженої тут американсько - української ґенерації. На ній, на її організації й духовості, Степан Шумейко витиснув нестерту печать своєї індивідуальности, своєї беззастережної відданости українській ідеї і українській правді, свого нерозривного прив'язання до традицій, культури та загальної національної спадщини своїх батьків. Він, разом із такими відомими також і поза нашою громадою діячами з народженої тут української ґенерації, як адв. Іван Панчук, адв. Михайло Пізнак, теперішній головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, голова УККА проф. Лев Добрянський та довгий ряд інших, започаткував ту нову добу в історії Американської України, що позначилася саме цим американським українством, себто синтезою американських та українських ідеалів і посиленою службою цим ідеалам в найкращому інтересі, як Америки, так і України.

Найстарший сьогодні часом своєї праці в редакції „Свободи" співпрацював із Степаном Шумейком від ранньої весни 1946-го року. В Американській Україні тоді ще не переливалося від кваліфікованих громадських діячів, і головний тягар тієї праці двигали проводи наших Союзів та редактори їхніх газет, зокрема такі індивідуальності, як покійні вже д-р Лука Мишуга, Дмитро Галичин, д-р Лонгин Цегельський і Микола Мурашко, а з живих сьогодні д-р Володимир Галан, Роман Слободян та ряд інших. Але головні наші політичну і харитативну репрезентації, УККомітет і ЗУАДКомітет, очолювали тоді вже народжені на американській землі Степан Шумейко та адв. Іван Панчук. Ряд інших їхніх ровесників, включно з Йосипом Лисогором, тоді тількищо починали свій поворот із світових фронтів, на яких вони в рядах американських збройних сил обороняли загрожену людську гідність і волю.

Сміливо можна твердити, що більшість, якщо не всі численні меморіяли та інші подібні репрезентації в обороні української справи та українців від 1933-го аж до 1950-их років вийшли з-під пера Степана Шумейка. Він був одним із перших, якщо не перший, сівачів української правди серед англомовного українського загалу в Америці та серед його американських співгромадян. Він залишив чи не найбільшу спадщину перекладів на англійську мову з української історії й літератури. Найтісніше співпрацюючи з д-ром Лукою Мишуґою та перебуваючи під його впливом понад чверть століття, він так безмежно відданий був українській справі, що викликав подив в усіх, що з ним зустрічалися. Він визначався такою рідкісною шляхетністю і добрячістю, що був би ближньому віддав усе, до останньої сорочки. Громаді і багатьом поодиноким людям зробив неоціненні прислуги. Для громади було великою втратою, коли у 50-их роках почали опускати його сили, і він передчасно відійшов від активного життя. Але це ні в чому не поменшує великого жалю, з яким численні знайомі і приятелі супроводжатимуть його в останню дорогу.

Коли ген. Доглес МекАртур відходив від активної служби у війську, він повторив відому фразу про те, що „старий вояк не вмирає, він тільки відходить". Те саме можна сказати й про редактора. Він не вмирає, а тільки відходить, бо надовго залишається між живими його праця та її наслідки, а з ними і пам'ять про нього. По сл. п. Степанові Шумейкові залишиться праця його і пам'ять про нього, зокрема, в Українському народному Союзі, в „Свободі" та в його рідному англомовному „Українському Тижневику".

Богдан Галайчук

УКРАЇНЦІ НА 25-му КОНҐРЕСІ „ПАКС РОМАНА"

Буенос Айрес. — У недавньому Конґресі „Пакс Романа", в Монтевідео, взяли участь дві українські делеґації, які, зрештою, виступали як одна цілість. З одного боку представництво України, під цю пору екзильної, яка здавна, ще до другої світової війни, була заступлена у „Пакс Романа" західньоукраїнським товариством католицьких студентів „Обнова". Точніше: була це спільна делеґація двох федерацій, що діють під тою самою назвою: первісної студентської і другої, академічної, заснованої вже після другої світової війни. До неї належало два українці з Шикаґо: Ганушевський та Комаринський і два з Буенос Айресу: Хам і Ваш кореспондент; упродовж двох днів брав участь у конференції третій українець з Буенос Айресу, Василик. З другого боку виступала вперше на Конґресі „Пакс Романа" окрема делеґація „Обнови" у Канаді — в складі Михайла Воробея та Рональда Гвайта з Вінніпеґу — тобто представництво української етнічної групи, третьої щодо величини й ваги в Канаді.

Наради відбувалися в трьох світових мовах, з технікою рівночасних перекладів, загальноприйнятою тепер на великих міжнародних конференціях. Заля пленарних нарад була поділена на три мовні зони: при трьох перших столах учасники чули, крізь слухавки, англійський текст, при дальших — французький, при останніх — еспанський.

Українці, як також інші, до речі дуже мало численні, екзильні делеґації, належали, очевидно, до англомовного світу; на третьому столі пишалася табличка з написом „Украніа". Американські й канадійські українці порозумівалися без труду з европейцями, які здебільша знають англійську мову, але працювали головно з англосаконськими колами; зокрема наших канадійських земляків можна було бачити кожного дня в їдальні при великому круглому столі, зайнятому англосаксами. Завдяки заходам наших молодих делеґатів з Шикаґо, „Обнова" була прийнята да північноамериканської комісії „Пакс Романа", до якої вже належать деякі екзильні організації; п. Ганушевський був задоволений тим успіхом, сподіваючися, що це скріпить українську позицію в католицьких колах ЗДА.

Як я вже згадував у дописі з Каракасу, на тамошньому конґресі християнсько - демократичної молоді слідне було деяке напруження між европейцями, з одного боку, латиноамериканцями й африканцями — з другого. Аналогічна поляризація, зрештою в дуже лагідній формі, була слідна також у Монтевідео. Европейці, американці й канадійці мають назагал інший погляд, ніж латиноамериканці, на поставу університету до соціяльно - політичної проблеми; можна було помітити серед них деяке невдоволення, що латиноамериканська дійсність практично абсорбувала дебати, з огляду на її пекучість та на латиноамериканську більшість учасників Конґресу.

Наші північноамериканські делеґати скоро зорієнтувалися в ситуації і зайняли відповідну позицію в північноатлантійському таборі, коли обидва українці з Аргентини працювали з латиноамериканськими колами; зайвим було б додавати, що йшло тут лише про своєрідний „поділ сфер інтересів" і що українська делеґація не підпала ніякій поляризації.

Слід сподіватися, що пов'язання з північно - атлантійським бльоком буде як слід використане впродовж загальних зборів обох галузей „Пакс Романа", бо в дотеперішній каденції Україна належала до Рад обох галузей. П. Ганушевський заступав Україну в Раді студентської „Пакс Романа", але мусів перебрати від мене мандат також у Раді другої, академічної, галузі — бо я дістав відпустку лише на тиждень, на Конґрес, так що не міг залишатися на загальні збори.

Праця, сказати б, „по другому боці барикади", серед численних латиноамериканських учасників Конґресу, припала двом українцям з Буенос Айресу, що взяли участь в цілому Конґресі, і третьому, п. Михайлові Василикові, що провів у Монтевідео два дні. Дуже велику активність виявив Олександер Хам, що недавно провів кілька днів у Монтевідео разом з інж. Бойдуником, відвідини якого знайшли поважний відгук у місцевій пресі. Почуваючись у Монтевідео „мов у себе вдома", він підтримував контакт з протикомуністичними колами і відвідав редакції всіх щоденників; напередодні Служби Божої, відправленої в українському обряді в залі пленарних нарад Конґресу тутешнім нашим душпастирем, о. Іваном Майкою ЧСВВ, поширив у пресових колах документацію про „возз'єднання" та про ситуацію Мовчазної Церкви на Україні — а саме еспанське видання „Білої Книги" та публікації на цю тему.

Наша робота була облегшена позицією, яку вспів здобути в уруґвайських католицьких колах о. Майка. Хоч знаю цього священика щонайменше десять років, мав нагоду пізнати його ближче щойно тепер, ведучи довгі розмови при його гостинному столі. Від першого контакту з Заходом — у Лювенському університеті 1932 року — зустрічався я з постійними нарікannями на русофільство західніх католицьких кол (від Бельгії в 1932 році до ЗДА в 1960), на їхнє польонофільство (Франція) і на надто холодну поставу до католицизму східнього обряду (Арґентина). О. Майка міг би не одно сказати на цю останню тему, бо саме йому приходилося проломлювати перший лід у Ля Пляті та в Буенос Айресі. Та він не нарікає, а ,навпаки, вказує на великі можливості української роботи на західньому католицькому терені. Виявляється, що цей єдиний наш священик, з невеличким гуртом вірних, скромних заробітчан, загальновідомий у церковних колах цього двомільйонового міста і що має добру позицію у тутешній ієрархії, включно з кардиналом-архиєпископом Монтевідео.

Друга обставина — це українська позиція в самій таки „Пакс Романа". Ані сліду русофільства, всюди приймають з одвертими раменами. Провідні діячі „Пакс Романа" діляться теплими спогадами про о. д-ра Івана Гриньоха, а голова, проф. Суґраніес з Фрібурґу, покликається на близьке знайомство з митрополитом, Впреосв. Германюком.

Хоч висліди українського виступу в Монтевідео незгірші, вони могли бути куди ефектовніші на такому сприятливому терені.

Справа в тому, що кілька українських студентів з Буенос Айресу виступали з повним успіхом на аргентинському терені і могли виступити також на ширшому форумі, міжнародному. Ліве крило латиноамериканської, в тому числі й аргентинської, католицької молоді підпадає під „спокусу марксизму", проти якої вповні імунізована молодь, вихована в українських родинах. Кілька українських студентів зударилося зі своїми „спокушеними" ровесниками на дискусії круглого стола, уладженій аргентинсько християнсько - демократичною молоддю, та на загальних зборах Аргентинського Комітету Молоді наприкінці минулого року. Їхня сміплива, чітко оформлена протикомуністична постава творила гострий і корисний контраст до типу досить частого серед аргентинської молоді, зокрема католицької: до м'якої, нерішучої, молодої людини, „роздертої сумнівами, битої стидом", яка зі запалом, гідним кращої справи, „простягає руку бідним заблуканим братам", вважаючи протикомунізм за „прояв нетолерантности, негідний християнина", і поривається на „діялоги" з кутими на чотири ноги аґітпропами — з вислідом, який неважко передбачити. Помітне враження справили на молодих аргентинців промови українських студентів Олега Яхна та Олександра Хама; можна уявити собі їхні успіхи в Монтевідео, у дискусійній групі, присвяченій „спокусам комунізму".

З християнською соціяльною доктриною, основною матерією Конґресу, добре ознайомлений Михайло Василик. Щоб познайомилися з нею й інші, тутешні українські студенти, що мали прилучитися до української делеґації в Монтевідео, перейшли вони відповідну підготову. Прочитали статтю проф. Гарольда Даркієра, присвячену темі Конґресу, вміщену в еспаномовному журналі „Пролог", який саме почав виходити в Буенос Айресі під моєю редакцією, опісля передискутували її основно з автором, протягом трьох вечорів.

В останньому з тих трьох зібрань, що відбулося в будинку Католицького Університету, взяли участь також обидва молоді українці з Шикаґо; в імені неприявного ректора привітав їх генеральний секретар університету, а пресовий шеф університету провів з ними інтерву. (До речі, цей останній щось поплутав, бо на другий день появилася в місцевій пресі вістка, мовляв „до української делеґації на Конґрес „Пакс Романа" прилучилися професори Галайчук і... Даркієр".) Повні запалу, вибиралися наші студенти до Монтевідео.

Та після приїзду до Монтевідео і ознайомлення з правильником Конґресу, прийшло розчарування. Виявилося, що лише делеґати, не обсерватори, мають право брати участь у дискусії; тим часом як делеґати були зголошені лише гості з Шикаґо й Вінніпеґу, а студенти з Буенос Айресу — лише як обсерватори. Виринула ідея, чи не можна „піднести їх кваліфікацію" інтервенцією у президії Конґресу — але обидва делеґати зі ЗДА не могли рішитися на такий крок, не бажаючи арогувати собі компетенцій управи товариства, яка дала їм мандат. Довідавшися від нас телефонічно про реґуляміновy несподіванку, кандидати на обсерваторів зрезиґнували з поїздки на Конґрес, уважаючи, що кошти подорожі, побуту та конґресових оплат (по 20 долярів з кожного обсерватора, по 30 з кожного делеґата) не були б оправдані, коли вони мали б обмежитися „обсервуванням" Конґресу. Залишився, як обсерватор, Олександер Хам, який приїхав був до Монтевідео скоріше; він вповні оправдав свій побут інтенсивною працею в кулуарах, відвідуванням редакцій і т.д. З південноамериканських українців я єдиний мав право голосу, і тому приходилося користати з нього досить часто.

Олег Стратичук

МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

Тепер уже ніхто не піддає дискусії потребу впроваджувати у виховну систему молоді поважний чинник — музику, цю шляхетну галузь духової культури. Це тому, що в мистецтві тонів поєднуються конкретні елементи з абстрактними, які укладаються в гармонійне відношення і вникають найглибше в душу людини, підносячи її уяву до висот чистого абстракту.

Неймовірно скорий темп побутових змін у нашому житті, а зокрема в житті нашої молоді, темп, що, як кажуть, випирає дух з грудей, технізація, механізація, раціоналізація, врешті комфортизація у всіх відношеннях, удогіднювання життя, робить його, з одного боку, приємнішим у тих нечисленних хвилинах, коли не надриваємося в погоні за грошем для забезпечення тих саме удогіднень (яке зачароване коло!) а з другого — зовсім не збагачує нашого духа.

Помічаємо, на жаль, від'ємні наслідки такого стану в більшості нашої молоді, яка робить собі життьовий девіз з погоні за матеріяльними благами сучасної цивілізації. На які манівці зводить американську молодь такий девіз, бачимо наглядно із зростаючих турбот американських педагогів, органів публічної безпеки й моралі.

Бодай не казати, які труднощі створює такий стан у національному вихованні нашої молоді, яку поважну перепону ставить він для передачі їй культури та традицій її батьків. В тому положенні і заохоти та заклики американського уряду зберігати рідну мову, національно-культурні традиції, не багато можуть осягнути. На ґрунті матеріялістичних ідеалів, твістових розваг та ідейного збайдужіння годі виплекати квіти ідеалізму, любов до безтілесної краси та інших ідеалів, як тільки вигідно жити і вживати життя так, як того навчає телевізійна реклама.

Українці Америки, треба признати, багато зробили, а ще більше намагаються робити, щоб зберегти в моральному та національному здоров'ї своїх дітей. Молодечі організації, школи українознавства, дошкільні садки творять доволі густу мережу на терені наших поселень. Проте, цього мало. Мало і в числовому відношенні (який відсоток молоді охоплений молодечими організаціями, курсами і дошкіллям?), а те, що існує, не використовує вповні засобів модерного виховання. Подвоєння вислідів виховної праці в прищеплюванні нашим дітям національних ідеалів, моральних засад і відгородження їх від руїнницького впливу безідейного, морально розладнаного оточення ми досягнемо тільки тоді, коли всю нашу молодь спрямуємо в русло вивчування та пізнавання мистецтва, а в першу чергу музики.

Характеристичною рисою більшости дозріваючої молоді є її революційність, ідеалістична настанова, буйна уява і велика активність. Вже змалку спрямовуючи ці прикмети на шлях пізнавання мистецтв і їх активного творення, ми промощуємо до її ума та серця дорогу, якою без труднощів пройдуть туди шляхетні ідеї і прагнення. Коли бажання активного самовияву, спрагненість світопізнання, буйність уяви не насичуватимемо у молодої людини вже з дитинства проблемами мистецтва, нових, прекрасних світів, створених ґеніями в музиці, малярстві, літературі, то вона не завжди знайде самотужки те, чого шукає її спрагнена молодість. Вона може в своїй безкритичності знайти щось таке, що легко може звести її на манівці. Коли батьки не допоможуть своїм дітям виповнювати їдейну порожнечу, витворену довкруги них умовинами перецивілізованого життя, то є небезпека, що ця порожнеча може виповнитися таким змістом, який в ліпшому випадку оберне їхніх дітей на автоматів, що ними чимраз щільніше оточує нас наша доба.

Батьки, дбаючи про правильний фізичний розвиток своєї дитини, повинні давати їй фізичну заправу, заохочувати до спорту, руханки. Дбаючи про правильний духовий розвиток, крім ширших чи фахових знань, культурні батьки повинні дати дитині мистецьке виховання. Головно в музичній атмосфері додатньо кристалізується характер дитини, гармонійно розвиваються її духові здібності. А з ходом років, коли мистецтво стане для неї життьовою необхідністю, вона доступить до таємниць мистецького переживання, невисловленої духової розкоші, якої не заступлять усі принади матеріяльного, змеханізованого світу.

Роман Ільницький

Англо-Франко-Українська Держава в Канаді?

ЗА НОВУ ІДЕОЛОГІЮ НА ПІВНІЧНО-АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ

(Дискусійне)

(10)

13. Висока освіченість — передумова соціяльного росту української суспільности

Другою передумовою нашого росту, як окремої групи в Америці і в Канаді, є більший як дотепер соціяльний проґрес наших людей. Українець вже не може бути ідентифікований з замітачем вулиць і банкових заль, навіть коли б ці „джаби" давали по 100 і більше дол. прибутку на тиждень. Українці мають здобути такі кваліфікації, щоб перейти у вищі сфери американського і канадійського життя. Вони мають бути членами вільних фахів, мають зайняти місце в промислі і торговлі, має їх бути більше на державній службі, в політиці, у війську, в мистецькому і культурному житті Америки.

Нас замало, щоб ми могли бути всюди, на всіх щаблях соціяльної драбини. Коли ж не можемо бути всюди, то займімо місця на горі, а не на долині.

В практиці це означає масовий вступ нашої молоді до шкіл, до гайскулів і університетів.

Згідно з статистикою, на 184 мільйони населення ЗДА є чотири мільйони студентів коледжів, тобто 1 студент на 46 мешканців. На два мільйони українців в ЗДА і в Канаді повинно бути 43 тисячі студентів! А скільки їх є? Наша відсталість на цьому відтинку повинна соромом палити наші обличчя так довго, аж поки ми не виправимо цього загрозливого занедбання.

Українські батьки, очевидно, мають думати про забезпечення своїх дітей матеріяльними засобами, але передусім мають журитися тим, яка в них культура, яка освіта, яка позиція в суспільному житті.

Освіченість означає також ширшу господарську ініціятиву і відважніше господарське плянування. Не задовольнятися тільки „ґросерніями", а організувати банки і будувати фабрики!

14. Ізоляція від американського і канадійського життя — це вода на млин асиміляції

Серед нас, українців, завелось ще одно лихо, з яким треба звести боротьбу. Цим лихом є український ізоляціонізм. Є сепарація від життя цієї країни. Є тенденція боротися проти асиміляції при помочі ізоляції.

На цю тему важко говорити, бо, говорячи про неї, треба виступати проти людей, які є щирими українськими патріотами. Легко говорити проти асимілянтів, але треба мати більше цивільної відваги, щоб виступати проти людей доброї волі.

І, не зважаючи на все, треба це зробити.

Ми, як суспільність, живемо в Америці вже 70 років, і ще будемо жити може й довгі століття. В цій країні ми не є гістьми, не є емігрантами, не є сезоновими робітниками, а є громадянами, співгосподарями цієї могутньої держави. Тут родяться наші діти, тут будуються наші церкви і школи, тут наші установи, тут наші доми і родини в двох і трьох поколіннях.

Як ми думаємо влаштувати наше відношення до такої країни? Може так, як це було в таборах? На базі ізоляції?

Тут виростають наші діти. Вони ходять по цій землі. Відвідують ліси, степи, озера, пустині і гори. Вони люблять її. Який взаємостосунок думаємо створити між ними і цією землею? Ми дивимося на їх любов до цієї країни. Ми її спостерігаємо к о ж н о г о дня і... тривожимось! Тривожимося за душу українця. Боїмось, щоб любов до Америки і до Канади не придушила любови до України.

Не біймося і не заперечуймо цієї любови. Ця любов — це сила природніх законів, а хто проти них виступає буде покараний власними дітьми так, що вони відступлять від своїх батьків і їх ідеалів.

Краще скажімо нашим дітям і нашій молоді в школі і в усіх виховних організаціях відкрито і чесно, що їх любов до Америки і Канади це не злочин, а гарні і шляхетні почування. Скажім, що Америку треба любити, бо вона так само є нашою українською землею, як і англійською, наша мова є так само американською, як і англійська, наша культура, звичаї і обичаї — також! Скажімо це відверто, хай молодь не мучиться і хай не кривить душею перед нами, а коли їй це скажемо, тоді вона прийме нашу любов до України і легше зрозуміє, яке її відношення до неї.

Буде найбільшим л и х о м для нас і нашої справи, коли українська молодь набиратиметься любови до цієї країни проти нашої волі, коли вона йтиме в життя Америки і Канади з гіркавим почуттям, що це діється всупереч бажанням їх батьків. Це може її звихнути. В психічному стані боротьби між батьками і країною, в якій вона живе, вона перестане любити і Україну, і Америку, і Канаду. Вона втратить динаміку почуттів, які єдині дають стимули до праці і успіхів.

о. Николай Вояковський

ШЛЯХАМИ НАШИХ ПРОЧАН...

(ПРОЩА ДО ВІДПУСТОВОЇ ІКОНИ МАТЕРІ БОЖОЇ ОДИГІТРІЇ В БОФФАЛО, Н. Й.)

(4)

Ікону ж Матері Божої Одигітрії, що її принесла була з Царгороду жінка св. Володимира Великого — Анна, за часів панування князя Ярослава Осьмомисла перенесено до Галича в році 1113. Син короля Данила — Лев переніс свою столицю з Галича до Львова. В церкві св. Івана під Високим Замком, поставлено цю ікону Божої Матері. Це була манастирська церква ОО. Василіян і вони стояли тут на сторожі цього нашого національного скарбу.

Але в 1260 році дочка угорського короля Белі — Констанція, жінка Лева, випрошує собі ікону разом з церквою і манастирськими забудованнями і передає те все ОО. Домініканам. Як відомо, папа Григорій IX вислав в 1234 р. ченців ОО. Домініканів на місійну працю в Україні. Акт передачі чудотворної ікони й інших речей відбувся торжественно в 1270 р. Констанція побудувала недалеко Замку, під горою, дерев'яну церкву, до якої перенесено цю ікону, в коло цієї церкви збудувала манастир для ОО. Домініканів і потому теж помешкання для себе.

В році 1627 духовна комісія перевірила і затвердила чуда, що ділялися при цій іконі, а які точно списували ченці ОО. Домініканн. Дня 14 серпня 1749 р. львівський римо-католицький архиєпископ Микола Вижицький вдруге затвердив окремим декретом ці чуда, що ними славилась ікона Божої Матері Одигітрії. Апостольська Столиця надала відпуст для тих, що перед тою іконою почитали Божу Матір і в неї ласк благали. Дня 1 липня 1751 р. короновано цю ікону. Акту коронації довершив львівський римо-католицький архиєпископ Микола Вижицький в оточенні українського, польського і вірменського духовенства. Вибито медалики, які представляли двох янголів по обидвох сторонах голови, як вкладають на голову Божої Матері корону. В році 1754 вийшла книга накладом ОО. Домініканів, в польській мові, авторства о. Климентія Ходкевича й о. Лева Уляновського, під наголовком: „Гасло Слова Божего".

Настав час другої світової війни. По волі і по неволі — на території Австрії і Німеччини знайшлося більш як півмільйона української молоді. По скінченні війни прийшло ще кілька тисяч українців в ту частину Німеччини, що була під Альянтами. З тої частини Німеччини, що її захопила совєтська армія, наші примусові робітники вернулися домів, то все таки приблизно чверть мільйона українців залишилося в таборах УНРА, а пізніше ІРО в Західній Німеччині.

Час перебування в таборах — був часом приготування до виїзду в різні сторони світу, на нове поселення. В тім часі всі українці-скитальці звернули свої очі до Пречистої Діви Марії, і в Неї стали помочі благати. Відізвалася в серці туга за нашими відпустовими місцями, за нашими чудотворними іконами.

Тоді наша Духовна Влада почала організувати прощі до німецьких чудотворних ікон Божої Матері, як до Марія Айх, до Альтеттінгу і інших відпустових місць. З того часу збереглася невідомого автора дуже гарна поезія:

Божа Мати всюди з нами.
В Альтетінг на прощу йдем!
Під стягами із хрестами
В Неї ласку ми знайдем!
Божа Мати всюди з нами,
Запорука перемог,
Хоч блукаємо світами,
Та керує нами Бог!

Та хоч наш український нарід на скитальщині в німецькій землі спонтанно зірвався до участи в прощах, все таки душа українця зверталася до святих місць Рідної Землі. А доказом цього нехай будуть ці слова:

Чи в Гошові, чи в Зарваниці,
Чи в Альтетінгу на чужині,
Ти всюди є, Небес Царице,
Ти з нами й тут в чужій
хатині.
І Сина Божого все просиш,
Усі потреби наші знаєш
І дари з неба нам приносиш.
І на скитальщині відраду
Даєш нам щедрою рукою, —
І відвертаєш смерть-загладу,
Хто тільки хоче жить з
Тобою!

В тижневику „Християнський Шлях", який видавала Українська Католицька парохія в Міттенвальді з 11-го травня 1947, поміщено статтю під наголовком „Велика Українська проща до Альтеттінгу". Наводжу тут частину з цеї статті:

„В неділю 4-го травня вибралась окрема проща з табору Міттенвальд до Альтеттінг, відомої відпустової місцевості в Баварії. Організацію прощі займалось українсько-католицьке душпастирство під проводом о. Б. Смика. З Міттенвальду виїхало спеціяльним поїздом 650 осіб, у тому числі й поважна кількість православних братів.

О год. 9 рано ми вже були в містечку Альтеттінг, осередку повіту тої ж назви. Альтеттінг лежить у східнім кутку Баварії, на границі Баварії і Горішньої Австрії, між ріками Інн та Зальцах, і має 8,000 мешканців. У місті є малий табір українських скитальців. Коли ми приїхали, на стації стояли поїзди, що ними прибули на прощу українські скитальці з інших осередків. Прибули скитальці з Регенсбургу, Ноймаркту і Пфаркірхен (1,200 осіб окремим поїздом), з Розенгайму — Найбаєрн теж окремим поїздом, з Берхтесгадену, з Мюнхену, Фрайману й інших міст. Разом приїхало 4.000 українців.

Зі стації пішли ми упорядкованим походом до базиліки: на переді братство з церковними хоругвами і священики, відділ пластунів (-ок) в одностроях під проводом о. сктм. Ганушевського, далі довгий відділ жінок і ще довший мужчин. В год. 9.30 кількатисячна маса прочан уставилась колонами на площі перед базилікою св. Анни, а на сходах перед головним входом до церкви зібрались численні священики в ризах. За хвилину прибув автом о. Візитатор Николай Вояковський, що його привітав парох українсько-католицького душпастирства в Альтеттінг о. Сидорак. Після того всі прочани ввійшли до величавої базоліки, де о. Візитатор відслужив торжественну св. Літургію в сослуженні о. дек. Мохнацького, о. дек. Гайдукевича, о. канцлера Левенця, о. Л. Ліщинського, о. Гната й о. Баранецького. Дияковували о. Тарнавський і о. Дарекевич. Співав прекрасно мішаний хор з Берхтесґадену під диригентурою д-ра Романа Ставничого. О. В. Візитатор Вояковський виголосив проповідь, і сказав, що в Рідному Краю ми ходили на прощі до Зарваниці, Тернополя, Гошова, Крехова, Самбора, Львова, Страдча, Підкаменя й інших відпустових місцевостей, а тут прийшли ми з поклоном до Божої Матері в Альтеттінгу, що вславився численними чудами".

Провідник промовляв і по-німецьки, бо в церкві було дві тисячі німців.

(Продовження буде)

● Совєти передали з кінцем минулого тижня Альжирові 6.-600 тонн пшениці, привезених туди совєтським кораблем. Факт передачі цього вантажу збіжжя совєтська пропаганда роздула до неймовірних розмірів.

Валерій Остапенко

НА КУБАНІ ЗА НІМЦІВ

(Фрагменти)

Двадцять років тому, 1-го серпня 1942 року, передові частини армії фон Кляйста форсували долішній Дон, а на другий день в прикордонній кубанській станиці Кущевській, біля будинку станичної ради, зупинився легкий танк і з нього виліз молодий німецький ляйтенант. Він написав щось на аркуші паперу, відчепив від бічної кишеньки гарну, з перламутровою голівкою, шпильку і приколов нею той папір до придорожнього телеграфного стовпа.

— Ніхе забрали... — усміхнувся він до людей, які невеликим гуртом мовчазно і насторожено стояли при дорозі.

Танк зробив на майдані коло і подався далі на південь, де починалася і тягнулася аж до Кавказьких гір Кубанська земля... А на придорожному стовпі лишився біліти папірець:

„Німецькі солдати! Мені випала велика честь першому вступити в цей чудовий край. Я є гордий з того, що своїм танком прокладаю вам шлях до нових перемог.

Вперед до Ельбрусу!

Ляйтенант фон Керн".

О, той молодий барон, той білявий і синьоокий, з квіткою гірського стрільця на шапці ляйтенант, видно, був не абияким романтиком! Він умів навіть на війну дивитися з романтичного боку... І якщо він лишився живим — ніколи не забуде широкий хвилястий степ із зеленими острівцями рясних садів і виноградників та білі чистенькі хати, якими пишаються кубанські станиці. Він ніколи не забуде, як величаво підноситься до неба вкритий вічними снігами Ельбрус, як гурскоче, б'ючись об каміння, Теберда і тихо-тихо шелестить до берега зеленою водою Зеленчук...

І якщо хтось-колись заговорить біля нього за Кубань, він з гордістю зауважить, що в тому чудовому краю, між високими горами і трьома морями, був колись і він...

∴

Ще не встигла зникнути за станицею остання совєтська застава, а за нею слідом перший німецький розвідчий танк, як на станичному майдані почали збиратися люди.

Зібралася вся станиця — ніби на сполох.

Ось на ганок будинку станичної ради виліз старий сивий козак. Поправив на голові чорну кубанку, поважно кашлянув в кулак і звернувся до людей:

— Козаки! В станиці влади вже нема, а без влади жити не годиться. Ті, що йдуть тепер до нас, мають свою владу, а ми, козаки, мусимо мати свою... Вибираймо отамана!

І поки десь у далекому Берліні кричав в „ідеологічному" екстазі, заповідаючи нові порядки на Кубані, Гебельс, а в московському Кремлі трусився з переляку і зі злости Сталін — в станиці вже була козацька влада. Бляху з написом „станрада" замінили на „Станичне Правління", а все колгоспне майно вмить розібрали по козацьких дворах... Тягнули колгоспні букери, „гребілки", сошникові сіяки, „лобрійки", звичайні граблі, вила, лопати, підкови — все, що лише може придатися в своєму хазяйстві. Верещали на всю станицю свині, блеяли вівці, кричали переляканні кури. В кого було багато дітей — той дістав корову, а коні, оті колгоспні шкапи, ледве поділили — по одній на двадцять дворів... Але, як то кажуть, Бог не без милости — козак не без щастя, бо під вечір у станицю прискакав на доброму коні парубок.

— Станичники! Хто хоче коня — гайда в Канакову балку!..

І незабаром гурт парубків з малими козачатами пригнав у станицю цілий табун військових коней під драгунськими сідлами — рештки совєтського кінного полку, що його напередодні розбомбили німці...

Коли прийшли німці, в станиці ніби нічого й не сталось — скрізь було тихо і спокійно. Але якби німці ближче придивилися, вони побачили б, що козацькі двори виглядали нібито Ноїв ковчег, в якому було „всякої тварі по парі". Вони лише зробилися ще більше бундючними, бо уявили собі, що то із-за них так повеселішали люди, і стукали пальцем до свого лоба — „ферікт!" — коли якийсь старий козак, єхидно лишись над колгоспним плугом, гладив його заскорузлою рукою.

∴

Можна було сподіватися, що того року колгоспні лани лишаться неубраними. Хто б пішов добровільно на ті лани збирати врожай, коли на саму згадку про колгосп у людей перекошувалися обличчя. Але сталося інакше. В поле вийшли всі. Без наказів, примусу, йшли самі, стихійно, розуміючи, що на майбутнє треба буде мати щось їсти. Крім того, людей тягнула в поле, захована десь в глибині душі, ще від дідів і прадідів, хліборобська господарська вдача.

Не могли очі спокійно дивитися, як золотиста, розніжена теплим промінням сонця і налита соками чорноземів, відома на цілий світ пшениця-кубанка, аж ніби просила не лишати її в полі. І її не лишили, але, на цей раз, це найдорожче в світі добро вже не звозили в колгоспні комори, до залізничних транспортів, які далі везли її на північ, на Московщину або в державні краснодарські елеватори. Цього року козацькі клуні та комори заповнилися цим добром...

Схаменулися німці. Заметушився командант, і з району почали наїздити якісь „комісії". Круглолиці, почервонілі на кубанських харчах, німці ходили по дворах, зазирали в клуні, льохи, щось рахували, писали, здивовано прицмокували язиками і ляпали себе по стегнах.

— Mein Gott! Ich habe niemals so viel Brott gesehen!

А потім забігали по хатах отаманові зв'язкові, як за совєтів бігали „виконавці". Зв'язкові переказували прохання отамана зібрати для німців хліба, м'яса, яриин...

І знов, як колись, потягнулися на північ довгі транспорти з кубанським добром. Видно, німці не мали часу, досить вагонів, або не були такі спритні до чужого, як ті дармоїди з Москви, бо після того всього козацькі станиці лишилися ще далеко й далеко не бідними...

День і ніч з козацьких хат валив густий дим. Там варилося, пеклося, смажилося, так нібито в давні часи перед Різдвом або на храмове свято. А як спускалася на станицю ніч, бралися до „роботи" чоловіки — гнати самогон. Куштували, сусідів частували, потім всі разом похмелилися. І так крутилися у веселому колі, без початку й кінця... Навіть німецький командант і той зробився в цій ділянці „справжнім козаком". Бувало вийде вночі на ганок своєї „шрайбштуби", потягне довгим носом повітря і запитає:

— Kozaken Schnapps?..

І тут уже біля нього, як з-під землі, кварта „первачу", заправленого вишневим соком...

∴

Десь під Сталінградом ішли бої. В горах комісари збирали збіглих совєтських бійців. В недалеких Сальських степах „легендарний" Будьонний крутив коням хвости, готуючи їх до походу на Берлів... А в кубанських станицях було тихо і спокійно.

Правда, час від часу шкірило зуби Гестапо, але козаки вміли відгризатися, бо то, як правило, були акти комуністичних провокацій.

Чим закінчиться війна, чи будуть німці, чи повернуться совєти — про це якось не думали. Жили тим, що Бог давав на той день. Одно, що кидало сумну тінь на станиці, це відсутність багатьох рідних — батьків, чоловіків, синів. Частина їх, ще до війни, служила в армії — там їх і застала війна. Декого німці забрали в гори водити крутими перевалами в'ючних коней, але найбільше молоді та дорослих козаків лишили свої рідні станиці восени сорок першого року, коли совєтське командування формувало на Північному Кавказі кінний корпус, відомий пізніше гвардійський корпус генерала Доватора. Кіннотчиками в цей корпус мобілізували виключно козаків з кубанських станиць і українців з сіл Ставропілля. Не забули таки в Москві, що десь там на півдні живе народ, який може дати армії найліпших на всю Европу кіннотчиків...

Вже за німців дехто з тих козаків повернувся додому. То були втікачі з німецького полону, а то й з самого корпусу.

Почали появлятися в станицях і чужі люди. Вони спускалися з гір, ховалися в очеретах і виноградниках, крадькома заходили в станиці, просили їсти і йшли собі далі. Ці люди також були втікачами з армії або з німецького полону, але не місцеві, а з інших, окупованих німцями, територій. Цих людей німці затримували і звозили в місто Армавір до табору полонених. Але інакше було з українцями. Ці веселі хлопці з Київщини, Полтавщини, Чернігівщини, як кубанці казали, „свої", якось поза німецькими спинами попадали до станичного отамана. А той їх докладно за все розпитував, прислухався до їхньої мови і, якщо переконувався, що перед ним не „кацап" — видавав документи, що, мовляв, такий-то є козацького роду мешканцем такої-то станиці...

І от вийде такий „новоспечений" козак із станичного правління, іде собі вулицею і думає тяжку думу — де б то його поїсти... А в цей час молода козачка, упоравши худобу та прибравши в хаті, виходить за ворота послухати, як співають дівчата, і пожуритися: за чоловіком, що загинув на фронті, і за своєю долею... Аж бачить: вулицею йде чоловік, худий і зарослий, у великій, кудлатій карачаївській шапці. Спочатку думає вона, що то якийсь горець. Аж раптом чує рідну мову.

— Добрий вечір!

— Добрий...

— Тьотю, дайте води напитися, бо їсти хочу і нема де переночувати...

— Води не маю, бо кури всю випили... Молоко і борщ є... Хочете — заходьте до хати...

На другий день, ще раненько, сусідка вже гукає через тин.

— Здорова була, Марфо! А що це у тебе за чоловік порається на дворі?

— Та це з прохожих... Іде додому на свою Україну, а пропусків тепер не дають, так оце він і попросився перебути... Треба ж своїм людям помагати...

— Еге ж... — поводить сусідка чорними, як ті дві гадюки, козацькими бровами, а потім, іронічно посміхнувшись, додає: — Милосердна...

∴

Вечір. На станичному майдані зібралися погуляти парубки та дівчата. Поприходили також і деякі старі козаки — покурити, погуторити, подивитися, як то гуляє теперішня молодь. А ту молодь навіть тяжко пізнати... Ходять гордо, задиркувато, так ніби самого чорта за роги зловили...

Повитягали з батьківських сховок чорноморські смушкові шапки, черкески з газирями, розкішні, з золотими й срібними галунами, кубанські башлики. А в деяких парубків, як ознака не абиякого смаку і навіть шляхетности, з-під черкесок визирають білі вишивані сорочки...

Заграли музики і почалися танці.

Видно, що не перевелися нащадки славних запорожців, бо, як колись давно, на далекій Україні, над Дніпром гуляли козаки, так і тут тепер, від гопака і метелиці аж земля гуде...

А потім приходить черга і до „Шаміля" або „лезгінки" - традиційних кавказьких танців. Перестали грати музики, і молодь робить велике коло. Тихо-тихо, лише чути, як часом горою перелетить хрущ, або чогось зашепочуть, як завжди, невгомонні дівчата. Раптом, так нібито десь там далеко, починає грати музика. Вона щораз голоснішає, і ви вловлюєте в ній мелодію гір... Її своєрідна гармонія і ритм ніби переносять вас в інший світ. Ви бачите прозоро-синю завісу туману, яка огорнула гори, так нібито ховаючи від цього світу старий Кавказ — країну казок та легенд... Там гори вкриті вічними снігами, на їхніх схилах ростуть столітні сосни та дуби, в глибоких, темних, як ніч, проваллях шумлять потоки... Ви бачите, як на зелену гальку обережно вийшла полохлива сарна, потім, чогось злякавшись, вона зникає вмить за листям машмали... Може то її злякав гірський олень, клацнувши рогом об стовбур чинари, або з темного провалля раптом вилетів кажан...

Музична тема розвивається, і на середину кола виходить козак. На ньому велика баранячa шапка і довга чорна черкеска — вічний символ Кавказу, в повній своїй величі й красі. Як у казці, ви бачите колись багаті гірські аули з білими мечетями і саклями, горців і горянок, вершників - джигітів і страшних абреків із Чечні... Раптом ви чуєте, як в музиці виділяються удари бубна...

— Бум-бум, бум-бум, бум-бум...

То з далекої Московщини йдуть царські солдати воювати вільний Кавказ.

— Бум-бум, бум-бум, бум-бум...

Відгуки бубона розносяться по горах і кличуть мусульманський Кавказ стати під зелені прапори Пророка на війну проти русских, на священну війну - газават!

...Козак, що вийшов не середину кола, обертається обличчям на схід, сідає по-турецьки на схрещені ноги і підносить руки до неба: „Нема Бога, крім Бога і Магомет Пророк Його..."

Ось козак уже стоїть на ногах. Його очі горять зловісним вогнем, а широкі рукави черкески нагадують крила орла, гордого і безстрашного володаря висот... Легкі кавказькі чоботи ледве торкаються землі. В швидкому, буйному танку козак робить коло, друге, третє... Він уже не танцює, а літає, літає, як вітер, чи вихор... То вже страшний шайтан, то тінь гірського духа - джина, то гнів Аллаха на тих його синів, що забули свою віру, зрадили народ і схилили голови перед північним царем...

...Уже зійшов високо над кубанськими степами місяць і високі тополі простягнули довгі тіні на майдан. Там уже тихо і безлюдно... Аж ось десь на далекій околиці лунає пісня. Чарівна українська пісня пливе над станицею і втікає в степ. Нею тішаться зорі, живуть нічні садки, шумлять очерети... Вона несе з собою дітям мирний сон, облегшує старі зідхання, збуджує кохання в молодих серцях... Вона не визнає ні горя, ні турбот. Вона є скрізь, де тільки б'ється українське серце...

∴

Так минула осінь і прийшла зима. А одної ночі, вже напередодні нового, 1943-го року, на широкому тракті, що проходив станицею, почувся якийсь небувалий рух. Коли здивовані люди повиходили з хат, вони побачили, що трактом проходять німецькі обози, кудись на північ в темну морозяну ніч. На ранок рух збільшився. Обози почали проходити двома, а то й трьома рядами — скільки дозволив широкий тракт.

Це німці лишали Кавказ...

Але куди з ними йшли цивільні люди?

Оті тисячі закутаних у башлики і хустки кубанських козаків і козачок, на санках, на конях, пішки. З дітьми, худобою і різним домашнім добром... Чому вони лишили свій край, свої рідні станиці? Може вони втікали від вогню, повені або чуми? Ні, то був інший, більший страх, то був жах... Він спускався з гір, сунувся дорогами, сніговими полями, переходив річки і плавні... Пішки, на конях, на кулеметних тачанках і гарматних передках, у ватяних „фуфайках" і з червоними зірками на шапках — цей жах наганяв, заходив з боків, заскакував наперед і скрізь ніс з собою смерть, знущання...

Чого ж козак тікав? Хіба він ніколи не дивився смерті в очі? Хіба ж його предки, славні запорожці, колись так тікали від татар, турків, москалів і поляків? Хіба ж він сам так ганебно кидав поле бою в роки, коли на широких степах України у вихорі кінних атак сходилися на страшний бій дві ворожі лави — Шкура і Жлоби... Він не тікав з поли бою навіть тоді, коли у ворожій лаві пізнавав свого рідного брата, коли схрещувалися їхні шаблі і коли від вправного козацького удару мала б полетіти в жито одна з братніх голов...

Тоді він не лишав поля бою, бо то був відкритий бій двох ідей, двох світоглядів, між людьми, які бодай вірили в те, за що вмирали.

А цей вояк у ватяній „фуфайці" не мав жадних ідей і сам не знав, за що він бореться. Його розум притупився безглуздою пропагандою і затуманений перед боєм „фронтовим раціоном" горілки...

О, цей „вояк" не буде стріляти козакові в груди, він буде стріляти по ногах... І коли козак упаде з перебитими ногами, він кине в сніг свій автомат і тремтячими руками садиста зірве з козацької шиї розкішний кубанський башлик і вчепиться в нього холодними, брудними пальцями...

— Гад... казацкая сволоч... ізменнік родіни... мать твою...

Ось що страшне!

Страшне отим своїм діяматичним безглуздям, яке заперечує всі принципи війни, етику бою, всяку мораль і людські почуття...

∴

Багато кубанців розсіялося по цілому світі. Але малохто з українців говорить і пише за них. Мовчимо... Мовчимо, блукаючи в завороженому колі гордощів і політичних принципів.

Блукаєте в такому ж самому колі і ви, славні кубанці, наші рідні брати по крові та спільній недолі...

Так не годиться!

Балтіморці — науковцям в Сарселі

Балтіморський Відділ Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" виявив в цьому році багато ініціятиви та рухливости, що мала на меті прийти з матеріяльною допомогою українським науковцям в Сарселі. Всі члени балтіморського Відділу „Самопомочі" включилися до збіркової акції на ту ціль, що увінчалася сумою 180 дол., що їх переслано в Сарсель, у Франції. А вже найбільшим ентузіястом цієї збіркової акції виявився п. Данило Пісецький, який використовував кожну нагоду, щоб зібрати пожертви на допомогу сарсельським науковцям.

Однією з таких нагод було весілля Дарії Люби і Ярослава Мелехів в дні 19-го травня в Балтіморі. На весіллі з ініціятиви батьків молодої, Семена і Анни Поліщуків, що є високосвідомими українськими патріотами і членами „Самопомочі", переведено грошову збірку на допомогу сарсельським науковцям, яка дала 30 дол. Це патріотичний вчинок використовувати родинні імпрези для грошових збірок, що призначені на всеукраїнські громадські цілі.

Так оцінив цей факт теж і український науковий осередок в Сарселі, який, дякуючи за весільну збірку, підкреслив, що він дуже цінить цей вияв прихильности, бо „тільки завдяки теплій підтримці нашої спільноти ми можемо розвивати нашу наукову працю у жахливий час нещадного наступу большевицького режиму на нашу культуру".

Балтіморських організаторів акції матеріяльної допомоги Відділ НТШ в Сарселі повідомив, що українські науковці дуже зобов'язані за уважливість балтіморців до їхньої праці та за пожертву, яка для них тим цінніша, що громадянство Балтімору виявило в останнім році велике зрозуміння для потреб сарсельського осередку. „Ця чергова вплата Вашого патріотичного середовища дуже нас зобов'язує, — пишуть сарсельські науковці — і ми можемо Вас тільки запевнити, що ми докладемо всіх старань, щоб започатковані праці довести до успішного завершення, щоб виправдати те довір'я, яке для нас наше громадянство постійно виявляє".

В. М-ський

Іван Коцур, Дітройт.

За центральне плянування й керівництво у національному вихованні нашої молоді на чужині

(2)

Церква.

Папа Пій XI у згаданій вище енцикліці вказує, між іншим, до кого належить виховне післанництво. „Належить найперше до Церкви, яка у виконанні свого виховного післанництва є незалежною від будь-якої земної влади. Вона має право, а водночас має й обов'язок чувати над усім і повним вихованням своїх дітей".

Річ зрозуміла, що Українська Церква має дбати не лише про релігійне, але й про національне виховання своїх дітей, бо тільки тоді можна буде його назвати цілим і повним. Церква, маючи дитячі садки, парохіяльні школи, а рівночасно й великий авторитет у виховній ділянці, має необмежені можливості в тому напрямі, і, коли їй прийде з поміччю і зі співпрацею родина, вона виконає вповні своє виховне післанництво. Я ще, можна сказати, „ґрінор", як тут називають, я щойно п'ять років в Америці. Чув я лише, що були непорозуміння відносно української мови в парохіяльних школах. — Мені самому було й донині є якось дивно, коли на павзах в школі діти говорять між собою по-англійськи. Чи вихованки не можуть направити цього, говорячи до дітей, де лише можливо по-українськи? Але я сам з великою приємністю і признанням стверджую, що наша парохія за п'ять років мого тут перебування зробила величезний поступ саме в національному вихованні нашої молоді. Коли тому п'ять років я пішов на Свято Шевченка, яке уряджувала наша парохіяльна школа, то воно видалось мені якесь „бліде". Я, сидячи припадково зі своєю колишньою ученицею зі суботньої школи в Німеччині, запитав її, де краще виглядає це [illegible] — тут чи в Німеччині? Вона без надуми сказала: „Таки в нас у таборі". Але нині по п'ятьох роках, душа радіє, коли підеш на якенебудь свято, уряджуване нашими парохіяльними школами — початковою й середньою.

Дитячі садки.

Це — третє середовище, яке відіграє дуже важливу ролю в процесі виховання взагалі, а національного зокрема. Ми чомусь не приділяємо належної уваги дитячим садкам, які є може вирішним середовищем оформлювання душі дитини. Модерна психологія каже, що в кожній дитині до сьомого року життя зарисовуються найважливіші риси характеру так глибоко, що дуже мало можна їх змінити в пізнішому віці.

І. Гончаренко пише на сторінках „Народної Волі" (ч. 15—17) в статті „Порадник батькам, як виховувати дітей" про виховання малят у віці від 3 до 6 років, в періоді „гор і забав":

„Деякі психологи (німецький Штерн, наш В. Зіньківський й ін.) уважають, що кожний окремий період дитинства особливо сприяє розвиткові якоїсь одної властивости. Отже, цей період (3—6 років) можна назвати чуттєвим, бо дитина живе переважно чуттям, сприймає навколишній світ теж крізь призму своїх почувань. Чуттєва стихія має особливе значення при формуванні характеру людини. Вона найбільше впливає на його витворення. Тому ці роки (3—6) в житті дитини такі важливі і відповідальні, бо саме тоді кладуться основи майбутнього характеру".

Все це напевно відоме нашим педагогам, і тому дивним стає, чому ми поминаємо такий важливий для національного виховання осередок виховання і задовольняємося школами, в програмах яких покладемо головний натиск на навчання, а не на виховання. Я свідомий того, що зорганізувати й вести дитячий садок при байдужності батьків тяжче, як організувати й вести школу, але це не може оправдати поминення цього преважливого у вихованні середовища. І знову маємо причину, чому саме наша виховна праця, не зважаючи на жертвенну і фахову працю наших учителів, не дає бажаного висліду.

Отже, стає ясним, що ми повинні за всяку ціну організувати, по можливості навіть цілоденні, українські дитячі садки. Народне прислів'я каже, що душа дитини це чистий папір. Що на ньому напишеш, то й буде написане. Дитина, яка перейде український дитячий садок з виплеканою любов'ю до всього, що рідне, перейде до школи, де любов'ю поглиблюватиме знання про далеку їй, незнану батьківщину її батьків та дідів. Вона буде знати, для чого вчиться писати й читати по-українськи, для чого вивчає історію й географію України і т. п.

Труди й кошти організації дитячих садків напевно оправдають себе.

Школи.

Ціллю наших шкіл повинно бути не лише навчання писати й читати по-українськи, історії й географії України, але в першу чергу — національне виховання. Отже, національне виховання повинно бути на першому пляні. Програми для наших шкіл повинні бути продовженням програм для дитячого садка і мають бути опрацьовані як програми виховання й навчання, а не навпаки — навчання й виховання, як то тепер маємо.

В програмах навчання і виховання „Рідної Школи", виданих у 1952 році Об'єднанням Українських Педагогів в Торонті, знаходимо на стор. 52 наступне:

„Пляни виховання мусять бути тісно пов'язані з пляном навчання.

Деякі педагоги ставили вимогу, щоб в основу шкільної навчально-виховної праці покласти на першому місці плян виховання, а до нього достосувати плян навчання. Ця вимога дуже важна, а заразом тяжка до виконання. Підпорядкувати плян навчання плянові виховання можуть ті вчителі, які основно й детально обізнані з усіми виховними засобами всіх груп, а також з навчальним матеріялом, що містить у собі всі бажані виховні моменти . . . Маючи наперед визначену мету виховної праці й середники до осягнення мети, кожний учитель — з великою приємністю, дуже легко та з очевидною користю для виховно - навчальної справи — розв'яже намічене завдання.

Укладати навчальний матеріял на канві виховного пляну надзвичайно тяжко, однак, хто раз поборе ці труднощі і облегшить собі на роки так навчальну, а ще більше виховну працю."

(Продовження буде)

● **Сенат ЗДА** затвердив законопроєкт про збільшення кількости кадетів військових академій армії і летунства. Кожній із цих академій дозволено прийняти по 250 кадетів понад встановлену для них норму. Це збільшення буде стосуватися головним чином Військової Академії у Вест Пойнті, бо летунська академія не досягла ще встановленого для неї числа кадетів.

● **Нюйоркський губернатор** Рокефеллер виступив з попередженням, що безупинні підвишки заробітних платень і зменшування годин праці при одночасім зменшуванні продукції, стануть причиною важких господарських труднощів у ЗДА.

НОВІ КНИЖКИ

ПОВІСТІ Й ОПОВІДАННЯ

Юліяя Радзикевич. ПОЛКОВНИК ДАНИЛО НЕЧАЙ. Історична повість. Накладом і друком „Нового Шляху", Вінніпеґ, 1961. Частина перша. 8°. Стор. 283 + 3 нп. Частина друга. 8°. Стор. 269 + 3 нп.

Олена Василева. МОРЕ ЖИТЕЙСЬКЕЄ. Передмова Богдана Кравцева. Обкладинка Сергія Кіндзерявого - Пастухова. Видавниц. „Життя", Ню Йорк, 1962. 8-ка. Стор. 70 + 2 нп.

Є. Загачевський. ЛЬВІВСЬКА ВРАТІЯ. Повість пережитого. Видання Братства Кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УПА (Торонто), 1962. 8-ка. Стор. 200. (З передмовою Юрія Тиса-Крахмалюка).

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА. ТАРАС ШЕВЧЕНКО. Том II. Поезії 1843-47 рр. За редакцією Павла Зайцева. Друге видання. Видавництво Миколи Денисюка. Шикаґо, 1961. 8-ка. Стор. 309 + 9 нп.

ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ Т. ШЕВЧЕНКА. Том XIV. Передруки й окремі видання та спис літератури про них. Зібрав і впорядкував Володимир Дорошенко. Друге переглянене й значно доповнене видання. Видавництво Миколи Денисюка. Шикаґо, 1961. 8-ка. Стор. VIII + 505 + 1 нп.

Українська Вільна Академія Наук у США. ШЕВЧЕНКО. Річник 8-9. Ню Йорк, 1961. 8-ка. Стор. 55 + 1 нп. (Збірник статтей і рецензій).

Микола Глобенко. З ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ СПАДЩИНИ. Націоналістичне Видавництво в Европі. Париж, 1961. 8-ка. Стор. 246 + 7 нп.

Яр Славутич. ВЕЛИЧ ШЕВЧЕНКА. Українська Вільна Академія Наук. Серія: Література, ч. 7. Вінніпеґ, 1961, 8-ка. Стор. 32.

Д-р Юрій Княжинський. НАРИС ІСТОРІЇ РИМСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Мюнхен, 1961 р. 8-ка. Стор. 271 + 1 нп. + 14 стор. ілюстрацій.

МОВОЗНАВСТВО

К. Кисілевський. ІВАН ЗІЛИНСЬКИЙ. Українська Вільна Академія Наук. Серія: Українські вчені . . . ч. 10. Вінніпеґ, 1962. 8-ка. Стор. 48.

К. Кисілевський. ВИВЧАЙМО УКРАЇНСЬКУ МОВУ. Правописні й граматичні вправи для четвертого й п'ятого років навчання української мови. Український Конґресовий Комітет Америки, Шкільна Рада. Ню Йорк, 1962. 9-ка. Стор. 88.

ІСТОРІЯ

THE ANNALS OF THE Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U. S. Volume IX. 1961. Number 1-2 (27-28). Pp. 344 (Contents—Studies in History of the Post-revolutionary Ukraine and the Soviet Union: John A. Armstrong, Andreas Bilinsky, Yaroslav Bilinsky, Bohdan R. Bociurkiw, Bohdan T. Halajczuk, Vsevolod Holubnychy, Peter H. Juviler, Borys Lewytzkyj, Alfred D. Low, Robert S. McNeal, Georg von Rauch, John S. Reshetar, Jr., Lew Shankowsky, Robert S. Sullivant. Book Reviews: C. Y. Bohdan. Joseph Danko, Bohdan Krawciw, Wasyl Markus, Jaroslaw Pelenski, Ivan L. Rudnytsky.)

Панас Феденко. УКРАЇНСЬКИЙ РУХ У 20 СТОЛІТТІ. Видавництво „Наше слово". Лондон, 1959. (появилася щойно в 1961 р.) 8-ка. Стор. 267 + 5 нп.

Мгр. Володимир Бучацький: ЛЕМКІВЩИНА І ЛЕМКИ. Історично - побутова монографія. Накладом автора. Торонто, Онтеріо, Канада, 1961. 8-ка. Стор. 47 + 1 нп.

Юліян Вескид. УКРАЇНСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ДІМ У ЛЬВОВІ. Кузня українського мозку й характеру. В-во „На сторожі". Торонто, Онт., 1962. 8-ка. Стор. 79 + 1 нп.

Прот. А. Дублянський. ТЕРНИСТИМ ШЛЯХОМ. Життя Митрополита Ніканора Абрамовича. До 20-ліття Архипастирського служіння 1942-1962. Видання Генерального Церковного Управління УАПЦ у Великій Британії. Лондон, 1962. 8-ка. Стор. 80.

МЕМУАРИСТИКА

Василь Іванис. СТЕЖКАМИ ЖИТТЯ. (Спогади). Книга IV. Капітуляція. Сидіння в Криму. Перші кроки вигнання. Новий Ульм. Німеччина, 1961. 8-ка. Стор. 402 + 2 нп.

ЗБІРНИКИ

ЛІТОПИС ВОЛИНІ. Науково-популярний збірник Волинезнавства. Число 5. Вінніпеґ, 1961. 8-ка. Стор. 176.

ШИКАҐО — ШЕВЧЕНКОВІ. Пропам'ятна книга в соті роковини смерти. Редактор видання Мирослав Семчишин. 4-ка. Стор. 88.

АНДРІЄВІ ВОЙНАРОВСЬКОМУ. — „Вузли Дружби". Бюлетень 7-го Куреня УПС ім. Андрія Войнаровського. Ювілейне видання. Клівленд — Ню Йорк, 1960. 4-ка. Стор. 60. (Збірник матеріялів про Андрія Войнаровського і діяльність пластового сеньйорського куреня його імени. На правах рукопису. Зредаґував Микола Ґрушкевич).

ДЕСЯТИЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК У США. 1950-1960. Ню Йорк, 1961. 8-ка. Стор. 32. (Збірка статтей — відбитка із „Свободи").

10-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА КРУЖКА РІДНА ШКОЛА В ДІТРОЙТІ-ЗАХІД. Дітройт, 1962. Велика 8-ка. Стор. 36 (офсет). (Збірник статтей і матеріялів про діяльність школи).

СУСПІЛЬНІ НАУКИ

Панас Феденко. МАРКСИСТСЬКІ І БОЛЬШЕВИЦЬКІ ТЕОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ПИТАННЯ. Інститут для вивчення СССР. Досліди і матеріяли (Серія 1, ч. 61). Мюнхен, 1960. 8-ка. Стор. 76 + 2 нп.

Степан Шипилявий. МИ У СВІТЛІ НАРОДНОГО ФОНДУ УККА. Перегляд вплат Національного Датку за 1950-1959 рр. Бофало, Н. Й., грудень 1961. 8-ка. Стор. 130 (офсет).

ФІЛОСОФІЯ І РЕЛІГІЯ

П. Боголюб. — ІНДІЙСЬКА КУЛЬТУРА І ЗАХІД. (В-во) Орден. Канада, 1962. 16-ка. Сторінок 63 + 1 нп.

UKRAINIAN CHURCH AT CALVARY. (Published as a manuscript by "Good Shepard"). Basilian Fathers, New York, 1962. 8°. Pp. 15 + 1 np.

Іван Варчук. ЛЮДИ, ЩО ВАЖАЮТЬ СПАСТИСЯ ПО-СВОЄМУ. Видання Об'єднання Гуртків Української Баптистської Молоді в США. Вінніпеґ, 1961. 32°. Стор. 11 + нп.

ПОЛІТИКА І ПУБЛІЦИСТИКА

Степан ЖЕНЕЦЬКИЙ. НАША НАЦІОНАЛЬНА НАЗВА. Накладом 2-го Відділу Організації Оборони Лемківщини в Йонкерсі, Н. Й. Ню Йорк, 1962. 8-ка. Стор. 77 + 3 нп.

Тома Лапичак. УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ. Критика і оборона. Життя і Мислі — книжка шоста. В-во „Ключі". Нюарк (на обкл.) і Ню Йорк (на заг. сторінці), 1962. 8-ка. Стор. 144.

Dr. Joseph Lichten. THE JEWS IN THE SOVIET UNION. Marquette University Slavic Institute Papers. No. 13. Milwaukee, Wisc., 1962. 8-°. Pp. VII + 1 np. #22.

Володимир Наддніпрянець. — УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА. Передмова П. Кривобока. Спілка Визволення України. Мюнхен — Ню Йорк, 1961. 8-ка. Стор. 16.

Сидір Запорожець. ВІДВІЧНІ ВОРОГИ УКРАЇНИ. Торонто, Онт., 1960. 8-ка. Стор. 219 + 1 нп.

РІЗНІ ВИДАННЯ

Ф. Любинецька і О. Кузьмович. ПРАВИЛА ДОБРОЇ ПОВЕДІНКИ. Зібрали . . . Накладом Кооперативи „Плай". Торонто, 1961. 8-ка. Стор. 21 + 3 нп.

ON LANGUAGE AND CULTURE. Ukrainian Canadian Committee. Winnipeg, Man. March, 1962. 8°. Pp. 10.

УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКА ФУНДАЦІЯ. Бюлетень ч. 2. (Онтаріо, Каліфорнія). 1961. 8-ка. Стор. 32.

КАЛЕНДАРІ

КАЛЕНДАР — АЛЬМАНАХ УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ НА РІК 1962. Накладом і друком Видавничої Спілки „Тризуб". Вінніпеґ, Ман., (1961). Велика 8-ка. Стор. 192.

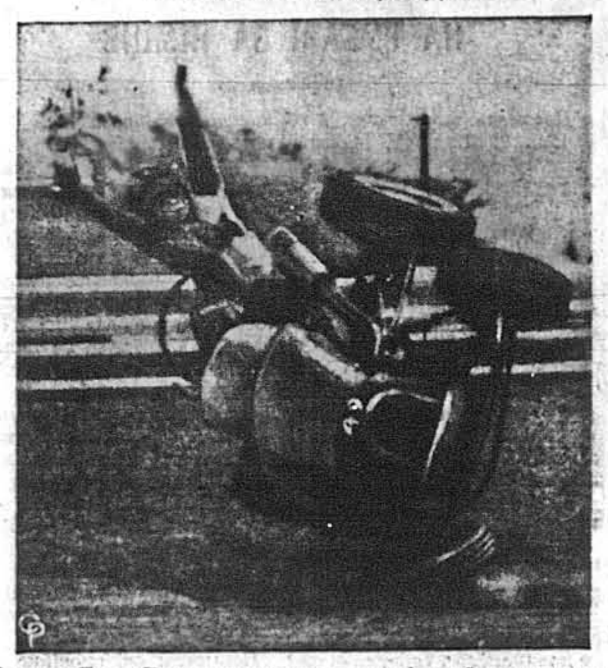
КАЛЕНДАР АЛЬМАНАХ МІТЛА НА 1962 РІК. Видавництво Юліяна Середяка. Буенос Айрес, 1961. 8-ка. Стор. 128.

КАРПАТОРУССКИЙ КАЛЕНДАРЬ ЛЕМКО - СОЮЗА НА ГОД 1962. Составил Николай Цисляк. Год Изданія 37-ий. Юнкерс, Н. Й., 1962. 8-ка. Стор. 224.

„Вступ до української мови — новий англомовний підручник

У Видавництві „Славута" в Едмонтоні вийшов у світ новий англомовний підручник „Вступ до української мови" д-ра Яра Славутича, професора Албертського університету. Підручник розраховано на учнів середніх шкіл, студентів університетів, учителів та батьків, що бажають учити своїх дітей української мови. У підручнику подано короткі відомості про постання української мови, обговорено її фонетику в деталях і зроблено вступ до морфології та синтакси. Також подано правила нормативної вимови. „Вступ до української мови" видано коштом учителя А. Й. Стири з Редвей в Алберті. Н. В.

ФАТАЛЬНИЙ КІНЕЦЬ ЇЗДИ

Змагун Джек Гаґемаєр перевертається із своїм малим переговим автом під час автомобільних перегонів в Терр Гот в Індіяні. Перевернувшися, авто перекотилося декілька разів, придушуючи водія.

До Світової Ради Церков прийнято ще п'ять совєтських церков

Париж. — На засіданні центрального управління Світової Ради Церков, що відбулося тут в суботу, дня 11 серпня ц. р., були розглянені прохання про прийняття в склад Світової Ради Церков п'ятьох протестантських і православних церков, що існують і діють на терені Совєтського Союзу. Після розгляду цих прохань були прийняті до цього світового об'єднання протестантських церков Союз Євангелицьких Християн Баптистів СССР, Грузинська Православна Церква, Естонська Лютеранська Церква, Євангелицька Лютеранська Церква Латвії і Вірменська Апостольська Церква. Крім того центральне управління затвердило у членстві Ради теж Вірменську Апостольську Церкву, що існує в Кілікії — в південній Туреччині.

Відбиванкові змагання „Плаю" на Союзівці

Одною з атракцій наступної суботи, 18-го серпня, на Союзівці будуть відбиванкові змагання відомої всім дружини УВК „Плай", якою опікується інж. М. Лепкалюк. В той день у пополудневих годинах розіграє „Плай" показові змагання відбиванки з американською дружиною УМСА з Бінґгемтону, Н. Й.

„Плай" виступить до цих змагань у своєму найсильнішому складі: Будишин, Йошт, Сохан, Фец, Шаль, Сувара Е. і Сувара Р. Ця відбиванкова зустріч має тривати до трьох виграних сетів, тобто може протягнутися навіть на п'ять сетів.

● **Асистент державного секретаря** в африканських справах Меннен Вілліямс, який вже два рази відвідував окремі африканські країни, привіз в подарунку від мисливця з Кенії лева. Він передав цей подарунок зоопаркові в Дітройті.

● **Директор Корпусу Миру** Сарджент Шрайвер ствердив, що тільки 13 добровольців цього Корпусу із всіх 1,123 вернулися до ЗДА не мігши виконати своїх обов'язків в чужих країнах. Такий низький відсоток свідчить про високий рівень добровольців Корпусу Миру.

● **В американській летунській** лінії „Істер Айр Лайнс", в якій уже 49-ий день триває страйк механіків-інженерів, встановлено транзитну службу, з допомогою якої перевозять пасажирів на ближчі відстані спеціяльними літаками.

Посмертні згадки

Маґда ХОМИНЬ, — членка С-ва Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 36 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., упокоїлася в Бозі 12-го липня 1962 року в селі на народилася 1896 р. в селі Копанки, пов. Калуш, Зах. Україна. Полишила у великому смутку чоловіка Василя, двох синів: Петра з родиною і Василя в краю, 3 братів, та 3 сестри. Покійна була членкою С-та і УНСоюзу від 1936 року. Похорон відбувся в суботу, 14-го липня ц. р., з пох. заведення, при участі Родини, Приятелів і Знайомих, до церкви St. Thomas Aquinas Church Leicester Interment. Покійну поховано на St. Mary Cemetery, Geneseo. — Вічна їй Пам'ять!

Софія Гунька, секр.

Іван РЕБЕЙ, — довголітній член Б-ва св. о. Миколая, Відділ 106 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., упокоївся в Бозі, по короткій недузі, в дні 21-го липня 1962 р., на 67-му році життя. Покійний народився в селі Молосковичі, пов. Яворів, Зах. Україна. Полишив у великому смутку дружину Анну, синів: Михайла і Леона, зам. доньку Марію, 2 внуків і сестру Настю в Краю. Покійний прибув до ЗДА 1914 р. Похорон відбувся 24-го липня ц. р., з пох. заведення до церкви-катедри св. о. Миколая, при участі Родини і Членів Відділу, на цвинтар св. о. Миколая, Гіґґінс Ровд та Десплейн Рівер. — В. Й. П.!

Г. Дацьків, секр.

Зі спорту

ЗДОБУТО НОВІ РЕКОРДИ У ПЛАВАННІ

В суботу і неділю, 11 і 12 серпня, відбулися в Куяґуґа Фоллс, Огайо, плавацькі змагання за першість американського Союзу Атлетів Аматорів. П'ять осягів на цих змаганнях встановили нові світові рекорди, а два інші були рівні дотеперішнім світовим рекордам.

Тома Стак (може і Стах?), 20-літній змагун з Індіянаполіс, здобув світовий рекорд, проплививши горілиць 100 м. в часі 1 мін. 1.00 сек., побиваючи дотеперішній рекорд на три десяті секунди. Цей же змагун встановив новий рекорд в плаванні горілиць на 200 м. вислідом 2,10.9.

Карло Робі, 17-літній студент з Філядельфії, поправив свій власний світовий рекорд на 200 м. метеликом, осягаючи час 2,10.8.

Четвертий рекорд світу впав у плаванні комбінацією стилів на віддалі 400 м, проплививши їх у часі 4,51.5.

Також встановлено новий світовий рекорд в гінцях 4×100 м різними стилями з часом 4,01.6. В складі гінців плили: Стак, Ястрембський, Фред Шмідт і Пітер Сінц.

Дан Шолендер осягнув у конкуренції 200 м довільним стилем час 2,00.4, рівний дотеперішньому світовому рекордові.

Варто теж відмітити два перші місця і гарні осяги змагуна Чета Ястрембського, який держить світовий рекорд у плаванні на 200 м грудним стилем. Він проплив 200 м грудним у часі 2,30.0, тобто лише на чотири десяті секунди гірше від свого рекорду, та 100 м грудним у часі 1,08.2.

В тому самому часі відбувалися у Філядельфії змагання в скоках у воду з 3 м. трамполіни. Переможцем у цих скоках вийшов Лю Вітуччі з Кантону, Масс., здобуваючи разом 487.25 точок. Вітуччі мав програти ці змагання через спізнення, але його суперники великодушно попросили провідників змагань не дискваліфікувати його і почати наново фінальні скоки, коли Вітуччі з'явився на останню рішальну частину змагань вже під час другої черги скоків.

В скоках з плятформи перше місце здобув Баб Вебстер, олімпійський чемпіон зі Санта Анна, Кал. Він мав 172.7 точок, а другий за ним Вітуччі 437.1 точки. В. С.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 18-го СЕРПНЯ 1962:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Побір членських вкладок Відд. 397, від год. 3:00 до 4:30. Для тих, що вплачують під ч. 4753 N. Hutchinson урядові години в суботу, 18-го серпня, від 7:00 до 9:00 веч., і 20-го серпня, від 5:00 до 9:00 веч. — Олена Штогрин, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Побір вкладок Т-ва „Дністер", Від. 430, в Укр. Клюбі, при 23-ій і Бравн вул., в год. від 7:30 до 9:30 веч. і в неділю, 19-го серпня 1962 б., в Укр. Клюбі, при 847 Н. Френклін вул., в год. від 11:30 до 1:30 по пол. Звертаємо увагу, що члени, які довший час не платять вкладок, будуть суспендовані. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 83, в год. 5:00 по пол., в Укр. Горож. Клюбі, при 847 Н. Френклін вул. — С. Гавриш, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Місячні Збори Б-ва св. Димитрія, Від. 288, в год. 7:00 веч., в церковній залі. Проситься довгуючих членів вирівняти свої вкладки. — Д. Мушастий, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 372, в год. 7:30 веч., в Іґел залі, при 210 Church St. Управа Відділу запрошує всіх членів до участи у Зборах. — П. Шило, рек. секр.

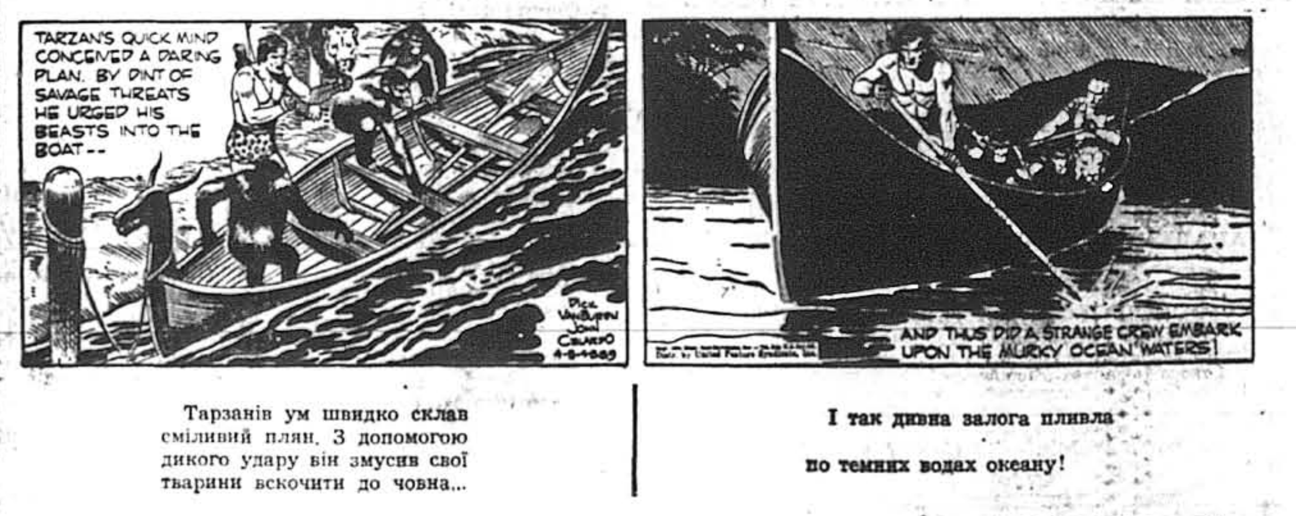
ЧЕСТЕР, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 156, в год. 7:30 веч. Запрошуємо членів прибути на Збори. — В. Новак, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 5, в год. 7:00 веч. в церковній залі. Проситься членів прибути на Збори і вирівняти свої вкладки. — І. Сидор, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Збори Т-ва „Чорноморська Січ", Від. 14, в год. 7:30 веч., в Січовій залі. Проситься членів прибути на Збори, та вирівняти свої вкладки. — М. П. Отрок, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Б-ва ім. св. о. Миколая, Відд. 175, в год. 7:00 веч., в залі УНДому, при Мартін вулиці. Проситься членів прибути на Збори, забрати свою дивіденду, яку поручається віддати на Фонд Наглої Потреби. — С. П. Крупка, секр.

ТАРЗАН, ч. 4889. Сміливий плян Тарзана.

Тарзанів ум швидко склав сміливий плян. З допомогою дикого удару він змусив свої тварини вскочити до човна...

І так дивна залога пливла по темних водах океану!